

•
ANALELE ȘTIINȚIFICE
ALE
UNIVERSITĂȚII „ALEXANDRU IOAN CUZA”
DIN IAȘI
(SERIE NOUĂ)

ISTORIE

TOM LXVIII
2022

Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Nelu Zugravu (Iași), Neculai Bolohan (Iași), Alexandru-Florin Platon (Iași),
Petronel Zahariuc (Iași), Ștefan S. Gorovei (Iași), Maria Magdalena Székely
(Iași), Cristian Ploscaru (Iași), Claudiu Topor (Iași), Gabriel Leanca (Iași),
Gheorghe Iacob (Iași), Ovidiu Buruiană (Iași), Victor Spinei, membru al
Academiei Române (Iași), Ioan Aurel Pop, președintele Academiei Române
(Cluj-Napoca), Ovidiu Cristea (București), Antal Lukács (București), Ion
Eremia (Chișinău), Ion Varta (Chișinău), Dennis Deletant (Londra),
Carol Iancu (Montpellier), Hans-Christian Maner (Mainz).

COMITETUL DE REDACȚIE:

Laurențiu Rădvan (redactor șef),
Lucrețiu Mihailescu-Bîrliba, Ionuț Nistor, Adrian-Bogdan Ceobanu,
Adrian Vițalaru (secretar de redacție),
Mihai-Bogdan Atanasiu (secretar de redacție).

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în textele publicate revine în
exclusivitate autorilor.

Manuscrisele, cărțile și revistele propuse pentru schimb,
ca și orice corespondență se vor trimite redacției:

Laurențiu Rădvan

Facultatea de Istorie
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
B-dul Carol I 11,
700506, Iași, România
Tel.: 40-(0)232-20.12.74
e-mail: radvan@uaic.ro

CUPRINS

Romanian-Serbian relations in the 20th century

Zoran Janjetović, <i>Romanian national minority in the Yugoslav Banat 1918-1948</i>	11
Adrian Vițalaru, <i>In the capital of the allied state. Romanian diplomats in Belgrade (1919-1941)</i>	25
Alexandru D. Aioanei, <i>Yugoslavia and Britain's clandestine actions in Romania during the Second World War</i>	39
Olivera Dragišić, <i>Italian precedent for the armistice negotiations with Romania in 1944</i> ..	51
Vladimir Lj. Cvetković, <i>Yugoslavia and the crisis of Petru Groza government (August 1945 – January 1946)</i>	65
Ionuț Nistor, <i>A marriage of convenience. The Romanian Workers' Party and the Yugoslav emigration in the early 1950s</i>	79
Petar Dragišić, <i>Serbian press and Romanian Revolution in 1989</i>	89

Iulia Dumitrache, <i>Despre potențialul halieutic pontic la Ovidius</i>	101
Ionuț Acrudoae, <i>Cohortes I-VIII Breucorum în secolul I p.Chr. Locuri și oameni</i>	119
Nelu Zugravu, <i>Vasile Pârvan e Marco Aurelio</i>	145
Claudiu-Costel Luca, <i>Ciclurile monarhiei imperiale în Liber de Caesaribus – o abordare istoriografică</i>	159

Alexandru Ștefan, <i>Tentația falsului diplomatic. Cazul lui Ștefan de Sânger, notarul conventului benedictin de la Cluj-Mănăstur</i>	169
Ștefan S. Gorovei, <i>Falsuri și falsificatori pentru istoria românească</i>	185
Radu Cărciumaru, <i>Greci la Târgoviște în veacul al XVII-lea. Interferențe istorico-arheologice</i>	197
Celestin Ignat, <i>Logofeția Țării Moldovei în cea de-a treia domnie a lui Gheorghe Duca (1678-1683)</i>	211
Mihai-Bogdan Atanasiu, <i>Documente inedite ale familiei Goia (I). Ramura lui Sandu Goia</i>	225
Gheorghe Lazăr, <i>Ajutoarele românești în favoarea așezămintelor athonite Karacalu și Marea Lavră. Noi mărturii documentare (sec. al XVIII-lea)</i>	261
Mihai Anatolii Ciobanu, <i>Două planuri rusești ale ansamblului Episcopiei Buzăului</i> ..	287
Laurențiu Rădvan, Mihai Anatolii Ciobanu, <i>Planul satului Lăzăreni (Iași) și surprizele sale: reședința lui Rumeanțev și schitul de la Stânca Jijiei</i>	303
Georgiana Mădălina Mihai, <i>Ținutul Romanului în cadrul organizării administrative a Moldovei în secolul XVIII – prima jumătate a secolului XIX</i>	321

Cuprins

Laurențiu Rădvan, <i>Noi contribuții privitoare la originea și activitatea arhitectului Johann Freywald</i>	337
Alexandru-Florin Platon, „ <i>La Révolution de la Grèce n'est qu'accidentelle...</i> ”: o versiune inedită a relației prințului Gheorghe Cantacuzino despre acțiunea Eteriei în Principatele Române la 1821	355
Cristian Ploscaru, <i>O piesă de teatru și afacerea „idarelelor calpe”. Secvențe din istoria domniilor pămâtenne</i>	413
Maria Rados, <i>Întâia reformă a școlilor din Moldova?</i>	429
Simion Câlția, <i>Decorațiile, instrument de guvernare în timpul domniei lui Carol I</i>	457
Claudiu-Lucian Topor, <i>Romania's Royal Legation in Germany before 1914</i>	473
Mihai Tudosă, <i>Orthodoxy and Orthopraxy Among Romanians During the Great War</i> ..	497
Ovidiu Buruiană, <i>The German military occupation in Romania (1916-1918) and its representation</i>	515
Liviu Brătescu, <i>Centenarul nașterii lui I. C. Brătianu (1921). Memorie socială și legitimare politică</i>	543

<i>In memoriam: Ion Toderășcu</i>	559
<i>Recenzii și note bibliografice</i>	561
Sextus Aurelius Victor, <i>Liber de Caesaribus</i>. Carte despre împărați, editio bilinguis/editie bilingvă, ediția a II-a revizuită și adăugită, traducere, considerații privind limba și stilul și notă asupra ediției de Mihaela Paraschiv, ediție îngrijită, abrevieri, studiu introductiv, ediții de izvoare folosite, notă asupra ediției, note și comentarii, apendice și indice de Nelu Zugravu, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 2022, 734 p. (<i>Thesaurus Classicus</i> III) (Cozmin-Valerian Broșteanu); Lactanțiu, <i>Instituțiile divine. Epitoma</i>, traducere și note Petru Pistol, București, Editura Sophia, 2019, 286 p. (Nelu Zugravu); Giovanni Filoramo, <i>Crucea și puterea. Creștinii, de la martiri la persecutori</i>, traducere din italiană de Dionisie Constantin Pîrvuloiu, București, Editura Humanitas, 2022, 486 p. (Nelu Zugravu); <i>The Dacians in the Roman Empire. Provincial Constructions</i>, edited by Sorin Nemeti, Dan Dana, Irina Nemeti, Eugenia Beu-Dachin, Luciana Nedelea and Timea Varga, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2019, 443 p. (Casian Gămănuț); <i>The Roman Provinces. Mechanisms of Integration</i>, edited by Sorin Nemeti, Eugenia Beu-Dachin, Irina Nemeti, Dan Dana, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2019, 368 p. (Casian Gămănuț); Yann Le Bohec, <i>Războiul în lumea romană 58 a.Chr.–235 p.Chr.</i>, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2021, 348 p. (Alex-Marian Cornea); <i>Scris, scriitură, text în Țările Române (secolele XV-XVIII)</i>, volum îngrijit de Monica Dejan cu un cuvânt înainte de Maria Magdalena Székely, Suceava, Editura Karl A. Romstorfer, 2020, 288 p. (Alexandru Gorea); Mihail K. Qaramah, <i>O istorie a Molitfelnicului românesc. Evoluția formularelor Sfintelor Taine (sec. XVI-XVII)</i>, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2022, 307 p. (Celestin Ignat); <i>Doi călători elvețieni și lumea românească la începuturile modernității (1808-1811): Léonard Revilliod și Charles René Pictet de Rochemont. Mărturii inedite</i>, editat	

de Alexandru-Florin Platon, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2021, 398 p. (*Adrian-Ionuț Gilea*); Gheorghe-Florin Știrbăț, *Alexandru Enacovici. Din activitatea politică*, Iași, Editura PIM, 2019, 343 p. (*Andrei Bordeianu*); Radu Mârza, *Călători și pacienți români la Karlsbad. O istorie culturală a mersului la băi pe la 1900*, Iași, Editura Polirom, 2022, 504 p. (*Renata-Gabriela Buzău*); Sonya Orfalian, *Mărturii ale copiilor armeni 1915-1922*, Iași, Editura Polirom, 2022, 218 p. (*Bogdan Iuțiș*).

<i>Abrevieri</i>	597
------------------------	-----

Documente inedite ale familiei Goia (I). Ramura lui Sandu Goia

Familia Goia este veche în Țara Moldovei, iar primele sale atestări documentare datează din a doua jumătate a veacului al XVI-lea. Primul reprezentant cunoscut al neamului a fost Goia pârcălab de Cotnari care, înainte de 20 noiembrie 1569, împreună cu soția sa, Anghelina, cumpăra o jumătate din satul Ruși, din ținutul Romanului, de la cumnata sa, Chineajna¹. În aceeași vreme, pârcălabul a cumpărat și satul Doljești, din același ținut, întărit văduvei sale și copiilor lor cândva între anii 1580-1582 de către Iancu vodă Sasul². Aceste două sate, Ruși și Doljești, de la ținutul Romanului, au constituit fundamentul patrimoniului funciar al neamului, fiind fragmentate între urmași în zeci de părți care, vreme de două secole, au fost donate, vândute și răscumpărate între rudele apropiate. Documentele ajunse până noi păstrează amintirea nenumăratelor judecăți, hotărnicii și tranzacții ale acestor părți până când, cel mai vrednic dintre descendenți, ieromonahul Dionisie Hudici, a ridicat la Doljești o mănăstire, reîntregind, la jumătatea veacului al XVIII-lea, aceste sate în folosul lăcașului de închinăciune³.

Pârcălabul Goia a avut împreună cu soția sa, Anghelina, fata Salomieii, nepoata lui Petrică⁴, o fiică, Irina⁵, și doi feciori, atestați împreună într-un act emis la 25 aprilie 1604⁶: pe Lupu Goia⁷ și pe Dumitrache Goia, numit pârcălab de Hotin,

* CS III dr., Institutul de Cercetări Interdisciplinare, Departamentul Științe Socio-Umane, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, România; bogdan23atanasiu@yahoo.com.

¹ DRH, A, VI, volum întocmit de Ioan Caproșu, București, 2008, p. 701-702, nr. 426.

² *Ibidem*, VII, volum întocmit de Ioan Caproșu, București, 2012, p. 360-361, nr. 291.

³ Despre ieromonahul Dionisie Hudici, vezi Mihai-Bogdan Atanasiu, *Un monah putnean din Țara de Jos: Dionisie Hudici*, în *AP*, IX (2013), nr. 1, p. 183-193, și idem, *Testamentele familiei Hudici din secolul al XVIII-lea*, în *SMIM*, XXXII (2014), p. 317-336. Cele mai multe dintre documentele referitoare la părțile satelor Ruși și Doljești sunt încă inedite și se găsesc la Arhivele Statului Iași, în Fondul „Mănăstirii Doljești” și în Fondul Manuscrise (Mss. nr. 648).

⁴ DRH, A, VII, p. 321-322, nr. 256.

⁵ DIR, A, XVII/3, p. 206-208, nr. 307.

⁶ *Ibidem*, XVI/3, p. 116-117, nr. 147. Vezi și ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 117 și 118.

mare comis și chiar mare vornic al Țării de Jos⁸. Acesta din urmă, ajuns în cercurile înalte ale puterii din Moldova, a participat la uciderea lui Gașpar vodă Grațiani și, ulterior, a fost executat din porunca lui Alexandru Iliaș⁹. Fapta sa a dus la o scădere ireversibilă a neamului Goia, urmașii săi, între care patrimoniul s-a împărțit neconținut, nemiareușind să se ridice la prestigiul înaintașilor. Dumitrache Goia a fost căsătorit cu o jupâneasă numită Candachia¹⁰, împreună cu care a avut șapte copii: trei fete, Maria, Irina¹¹, Tudosca, și patru băieți: Gligoraș (cu descendență)¹², Iordache, Lupașcu și Apostol¹³. Dintre toți aceștia, Iordache, ajuns postelnic (al doilea sau al treilea), a avut cea mai bogată descendență, el fiind cel care a căutat să reîntregească satul Doljești pe care, de altfel, îl găsim mai apoi împărțit între numeroșii săi urmași. Într-un act emis la 20 octombrie 1739, un nepot al postelnicului, Ștefan Darie, mărturisea că satul Doljești din ținutul Romanului „umblă pe 5 bătrâni, pe 5 frați, toți feciorii lui Iordache Goe, fost postelnic”¹⁴. Cei cinci copii ai lui Iordache Goia și ai soției sale, Maria¹⁵, au fost Alexandra (cu descendență în familia Darie)¹⁶, Candachia (măritată cu Toader Dupniță)¹⁷, Vasile¹⁸, Andreiaș¹⁹ și Dumitrache²⁰. Acesta din urmă, ajuns vătaf, a fost căsătorit de două ori: întâi cu Anița, fiica lui Nicolae Tăutu²¹, din zestrea căreia au făcut

⁷ La 5 noiembrie 1613, copiii lui Lupu Goia, Vasile și Anghelina (numită așa, poate, după bunica paternă), vindeau lui Dumitrache Goia, „fratele tătâne-nostru”, partea lor din satul Doljești (*DIR*, A, XVII/3, p. 145, nr. 229). Vezi și *ibidem*, p. 205-206, nr. 306.

⁸ Nicolae Stoicescu, *Dicționar al marilor dregători*, p. 403-404.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ *DIR*, A, XVII/3, p. 165-166, nr. 256.

¹¹ Irina a fost măritată cu un oarecare Isac (*DRH*, A, XXV, volum întocmit de Nistor Ciocan, Dumitru Agache, Georgeta Ignat, Marius Chelcu, București, 2003, p. 196, nr. 186).

¹² Grigoraș Goia a avut, cu siguranță, un fiu, Andreiaș Goia, atestat documentar la 19 martie 1697 (*ASI*, Manuscrise, nr. 648, f. 144-144^v).

¹³ *DIR*, A, XVII/5, p. 5-6, nr. 8. La 30 ianuarie 1686, Maria, soția „răposatului Apostol Goii” cu feciorii ei, „cu Constantin și cu Goe și cu Apostol”, vindeau o jumătate din satul Balomirești, ținutul Roman, mitropolitului Grigore, pentru mănăstirea Bărboi (*Documente privitoare la istorie orașului Iași*, II, editate de Ioan Caproșu, Iași, 2000, p. 547, nr. 620).

¹⁴ *ASI*, Mănăstirea Doljești, V/11.

¹⁵ Maria, soția lui Iordache Goia, era văduvă la 14 octombrie 1660, când Ștefăniță vodă Lupu îi întărea părți de moșie din satele Doljești, Fârtești și Ruși (*ASI*, Manuscrise, nr. 648, f. 140).

¹⁶ Alexandra a fost măritată cu diacul Darie (*ASI*, Mănăstirea Doljești, V/6; *ASI*, Manuscrise, nr. 648, f. 141), cu care a avut patru feciori: Gavrilaš (*ASI*, Manuscrise, nr. 648, f. 91), Toader părcălab (*ibidem*, f. 152), Ștefan, Constantin cămăraș (*ibidem*, f. 37-37^v) și o fiică, Parascheva (*ibidem*, f. 39-39^v).

¹⁷ *ASI*, Mănăstirea Doljești, V/6 (act din 21 martie 1676).

¹⁸ *Ibidem*. Vezi și *ASI*, Manuscrise, nr. 648, f. 33 (act din 25 iulie 1690). Numele soției sale trebuie să fi fost Maria, împreună cu care a avut doi băieți, Dumitrache și Andreiaș, și „gineri”, pomeniți atât în legătură cu părți din satele Doljești și Balomirești (*CDM*, IV, p. 28, nr. 25; p. 143, nr. 577; p. 222, nr. 972).

¹⁹ Andreiaș Goia, căsătorit cu Ileana, a avut, la rândul său, o bogată descendență. Cei cinci copii ai săi au fost Grigore (călugărit), cu descendență în familia Moimescu (*ASI*, Manuscrise, nr. 648, f. 56), Toader, ceauș de negustori (*ibidem*, f. 48), Tudosca (*ibidem*, f. 52), Maria, măritată cu Sima Osmache, negustor din Iași (*ibidem*, f. 93-94) și Ioan postelnic (*ibidem*, f. 75-76. Vezi și BCU-Iași, Colecții speciale, Mss. 114, f. 24^r; *ibidem*, Mss. 236, f. 9^v).

²⁰ BCU-Iași, Colecții speciale, Mss. 114, f. 23^v.

²¹ *Ibidem*.

parte moșiile Cordăreni și Săpoteni²², din ținutul Dorohoi, iar mai apoi cu o oarecare Sultana²³.

Dumitrache Goia, trăitor în a doua jumătate a veacului al XVII-lea, a avut copii doar din căsătoria cu Anița Tăutu, două fiice, Cristina și Maria și un băiat, Sandu. Despre Cristina avem puține informații. Din câte se pare, soțul ei s-a numit Sandu, împreună cu care a avut pe Ștefan și pe Andreiaș. Ștefan a fost căsătorit cu Maria, fiica lui Vasile Pascu de la Bârlad și a Vasilcăi, iar Andreiaș porușnic cu Bălașa Beldiman²⁴. A doua fiică a vătafului Dumitrache Goia a fost Maria, măritată cu Ștefan Zărul, despre descendența cărora am scris în vremea din urmă. Maria Goia și Ștefan Zărul au avut trei fete: Anița, soția lui Lupu Ghenghea (cu descendență feminină), Ecaterina, măritată cu căpitanul Lupu Poroțchi (fără descendență) și Ileana, căsătorită cu Antioh Hudici, părinții Ecaterinei (soția lui Mihalache Pilat), ai lui Vasile Hudici (mort de tânăr) și ai lui Dumitrache Hudici (călugărit Dionisie, ctitorul Mănăstirii Doljești²⁵).

Singurul fecior al vătafului Dumitrache și al Aniței Tăutu a fost **Sandu Goia**, destul de rar întâlnit în actele vremii. Prima sa mențiune documentară datează din vara anului 1690, într-un răvaș scris cu năduf de tatăl său care, printre altele, îi lăsa în grijă să ceară de la rude zapisul achiziționării unei părți din satul Doljești²⁶. Pe atunci, Sandu Goe trebuie să fi avut în jur de 10 ani. Următoarea sa mențiune cunoscută datează din vara anului 1710, pe când era în Iași, martor la o tranzacție²⁷. În anii care au urmat, el a făcut eforturi să-și rotunjească averea, la care s-au mai adăugat, în anul 1716, câteva părți din satele Doljești și Fărțești, cumpărate de la vărul său Ștefan Darie²⁸ și, mai apoi, în anul 1717, o treime din satul Iușeni, primită în dar de la unchiul său Andreiaș Goia, pe care l-a îngrijit la bătrânețe²⁹. Dintr-un act de mai târziu aflăm și gestul de pioșenie a lui Sandu Goia care, în anul 1716, a dăruit partea sa din satul Ilișești mănăstirii de acolo³⁰, trecându-și, astfel, numele printre ctitorii noului lăcaș de închinăciune. Ultimele acte care îl atestă în viață datează din 25 mai 1737 și reprezintă zapisele (emise de ambele părți) unui schimb de moșii făcut cu Lupu Poroțchi, soțul Ecaterinei, nepoata sa de soră³¹. Sandu Goia a fost căsătorit cu Anița, fiica lui Săvinel³², cu

²² Ibidem, Mss. 104, f. 56^r.

²³ Ibidem, Mss. 236, f. 9^r. Vezi și ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 142-143 (Anexă, nr. 1).

²⁴ BCU-Iași, Colecții speciale, Mss. 114, f. 23^v; ibidem, Mss. 104, f. 58^v; ibidem, Mss. 236, f. 9^r.

²⁵ Mihai-Bogdan Atanasiu, *Un monah putnean din Țara de Jos*, p. 184-185; idem, *Testamentele familiei Hudici*, p. 322-323.

²⁶ ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 142-143 (Anexă, nr. 1).

²⁷ CDM, V, p. 257, nr. 954.

²⁸ CDM, V, p. 387-388, nr. 1429. Vezi și ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 154 (act din 5 august 1716 prin care domnul îi dădea lui Sandu Goe dreptul să strângă zeciuiala de pe această parte din satul Doljești).

²⁹ CDM, V, p. 396, nr. 1462. Vezi și *ibidem*, p. 451, nr. 1644 (act din 25 iunie 1719 prin care domnul îi dădea lui Sandu Goia dreptul de a-și lua zeciuiala de pe această a treia parte din Iușeni).

³⁰ *Din tezaurul documentar sucevean. Catalog de documente (1393-1849)*, întocmit de Vasile Gh. Miron, Mihai-Ștefan Ceaușu, Gavril Irimescu, Sevastița Irimescu, București, 1983, p. 393-394, nr. 1178.

³¹ ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 43-44 (Anexă, nr. 2) și ibidem, f. 45 (Anexă, nr. 3), acesta din urmă păstrat într-o copie din veacul al XIX-lea. Este de remarcat că aceste două acte pomenesc de raportul

care a avut trei copii: Ecaterina (Catrina), Dumitrache și Ștefan. Nici în legătură cu aceștia izvoarele nu sunt bogate în informații. Cele câteva date, pe baza cărora am întocmit succinte note biografice, sunt extrase, în cea mai mare parte, din documentele inedite aflate în fondurile filialei Iași a Arhivelor Naționale, publicate de noi acum, în Anexa acestui studiu³³.

La 20 septembrie 1742, **Catrina Goia** era deja măritată cu căpitanul Ioan Șeptelici. Atunci, soțul ei, care primise de la socrul Sandu Goia a treia parte din satul Iucșeni, avea un conflict de hotare cu câțiva vecini³⁴. A existat și un „izvod de zestre” dat de Sandu Goia ginerelui, însă acesta este menționat târziu, în jurul anului 1750, pe când Ion Șeptelici „prăpădise” deja averea soției³⁵. Catrina nu a avut o viață ușoară nici cu soțul ei, care i-a cheltuit o bună parte din zestre³⁶, și nici cu frații acestuia care, după moartea lui Șeptelici, au purtat-o o vreme prin judecăți³⁷. Ion Șeptelici a murit înainte de 6 februarie 1753, dată la care, văduva Catrina, „fumée sărăcă”, a făcut un schimb de moșii cu nepotul Hudici, care dorea „să-ș(i) facă un schit pe acea moșie părintască la Doljești”³⁸. În vremea acestui mariaj s-au născut două fete³⁹, ale căror nume nu ne sunt cunoscute. La scurtă vreme după moartea lui Șeptelici, înainte de 5 martie 1754, Catrina s-a măritat cu postelnicul Ursache Davidel, mazil din ținutul Sucevei⁴⁰. Așa cum dovedesc documentele vremii, aproape toate cele din Anexa prezentului studiu, Davidel s-a implicat mult în împărțirea și administrarea averii Catrinei, acționând, uneori improbabil, în certurile familiale dintre rudele soției sale⁴¹. Catrina a trecut la

de rudenie „socru-ginere” între cele două părți ca urmare a faptului că „ginerile” Lupu Poroțchi era soțul nepoatei de soră a „socrului” Sandu Goia.

³² ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/48 (Anexă, nr. 10); ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 95-96 (Anexă, nr. 20)

³³ Informațiile extrase din documentele publicate aici ne-au servit mai întâi la reconstituirea zavistiei familiale dintre copiii lui Sandul Goia și nepotul lor de soră, ieromonahul Dionisie Hudici, subiect prezentat public în comunicarea intitulată *O scrisoare testament a păcătosului Dumitrache Goia*, susținută în cadrul Conferinței Internaționale *Se préparer pour le «grand passage». Pratiques testamentaires et leurs implications sociales, patrimoniales et religieuses (Europe, XVIe-XIXe siècles) / Arrangements before the “great passage”. Testamentary practices and their social, patrimonial and religious implications (Europe, 16th-19th centuries)*, București, 15-16 septembrie 2022.

³⁴ *Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea*, vol. II, Moldova, întocmit de Vasile Mihoarea, Ioana Constantinescu, Corneliu Istrati, București, 1966, p. 255, nr. 216.

³⁵ Arhivele Naționale ale României, *Colecția „Achiziții noi”. Indice cronologic Nr. 25*, vol. II, întocmit de Marcel-Dumitru Ciucă, Silvia Vătafu-Găitan, Mirela Comănescu, Laura Niculescu, București, 2008, p. 221, nr. 2436.

³⁶ ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 89-90 (Anexă, nr. 15).

³⁷ *Colecția „Achiziții noi”*, vol. II, p. 233-234, nr. 2577.

³⁸ ASI, Mănăstirea Doljești, V/13 (Anexă, nr. 4)

³⁹ Ibidem, XXVII/48 (Anexă, nr. 10).

⁴⁰ *Colecția „Achiziții noi”*, vol. II, p. 233-234, nr. 2577.

⁴¹ ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/48 (Anexă, nr. 10); ibidem, VII/53 (Anexă, nr. 11); ibidem, I/36 (Anexă, nr. 16); ibidem, I/37 (Anexă, nr. 17); ibidem, XXVII/49 (Anexă, nr. 19); ibidem, XXVII/50 (Anexă, nr. 22); ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 176-177 (Anexă, nr. 13); ibidem, f. 174-175 (Anexă, nr. 14); ibidem, f. 95-96 (Anexă, nr. 20).

Domnul înainte de 12 decembrie 1762, dată la care satele rămase de la Sandu Goia și Anița, fata lui Săvinel, erau din nou împărțite între urmași⁴². Decesul Catrinei reiese limpede din expresii folosite aici, precum „Ursachi Davidel *ce-au ținut* pe Catrina [subl.n.]” sau „parte [de sat, n.n.] lui Ursache Davidelu cari o au dat iarăși schitului [Doljești, n.n.] pentru sufletul Catrinii și al nostru și ca să-i slujască părinții schitului și trii sărindare pentru sufletul Catrinii⁴³”. În anii trăiți cu Ursache Davidel, Catrina a născut încă doi băieți care, desigur, au intrat și ei, la un moment dat, în calculele succesiunii mamei lor. O frază formulată de frații ei într-un act din 20 mai 1765, sintetizează viața Catrinei Goia astfel: „Deci, sora noastră, Catrina, fiind sor(ă) mai maré, s-au măritat după Ion Șeptelici căpit(an) și, murind Șeptelici căpit(an), au luat-o Ursache Davidel post(elnic) și, murind și sora noastră, i-au rămas cu Șeptelici două fete, și cu Davidel doi copii”⁴⁴.

Dumitrache (Dosoftei) Goia apare pentru prima dată în documente la 6 februarie 1753⁴⁵. La această dată, mânat de un gând pios, el răspunsese chemării nepotului său Dumitrache Hudici, devenit de curând rasoforul Daniil, de a se alătura în sprijinirea înființării și construirii unui schit în satul strămoșesc Doljești, din ținutul Romanului. Tot atunci, cu puțin înaintea acestei date, el donase viitorului lăcaș partea sa de moșie, îndemnând și pe sora mai mare, Catrina, și pe fratele mai mic, Ștefan, să facă același lucru. Mai mult, Dumitrache, care cunoscuse „că toate dulcele lumii aceștie suntu otravă sufletu(lu)i”, s-a „giuruit”⁴⁶ călugăririi și s-a certat amarnic cu frații săi care nu doreau să doneze părțile lor din Doljești. Exasperat, Dumitrache s-a mutat în șantierul de la Doljești acolo unde, printr-un testament donativ, a lăsat toată averea sa schitului, mai exact părțile sale din Doljești, Fârtești și din alte seliști, precum Petrești și Iucșeni⁴⁷. În această scrisoare, redactată la 3 noiembrie 1754, Dumitrache Goia spunea explicit că „de bunăvoia me m-am socotit și m-am închinatu cu trupul meu și cu toati căti am eu lui Dumnezeu”, că a mers la nepotul său, devenit ieromonahul Dionisie Hudici, și i-a arătat „toati gândurile și neputințâli” și l-a rugat „să mă și sfătuiască ca să mă odihnescu din neodihnite gândurile mele”⁴⁸. Dionisie l-a iertat „de celi mai înainti înblitili tinereților” și au „făcutu legătură între noi, primindu-mă să-i fiu fiu trupăscu și sufletescu și moștinitor întru toati”⁴⁹. Jurămintele, făcute în casa Domnului, au fost de ambele părți, pentru că și Dionisie Hudici i-a dat lui Dumitrache un act asemănător, care însă nu ni s-a păstrat⁵⁰.

⁴² ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/48 (Anexă, nr. 10).

⁴³ Ibidem.

⁴⁴ ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 95-96 (Anexă, nr. 20).

⁴⁵ ASI, Mănăstirea Doljești, V/13 (Anexă, nr. 4).

⁴⁶ ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 66-67 (Anexă, nr. 5).

⁴⁷ Ibidem, f. 169-170 (Anexă, nr. 6).

⁴⁸ Ibidem, f. 66-67 (Anexă, nr. 5).

⁴⁹ Ibidem.

⁵⁰ Ibidem.

Viața lor tihnită, în care Dionisie și-a ajutat unchiul cu haine și chiar i-a plătit unele datorii, nu a durat mult, pentru că, cel mai probabil, la insistențele fratelui Ștefan și ale cumnatului Davidel, Dumitrache a fugit de la Doljești, luând în desagă și unele lucruri care nu erau ale lui⁵¹. Pașii l-au dus către Sihăstria Putnei, acolo unde a fost călugărit cu numele Dosoftei și de unde a făcut câteva acte prin care a dăruit fraților săi unele dintre părțile sale de sate, încălcând astfel donația către schitul Doljești⁵². Mai mult, în „urma lui viindu cumnatu-său, Davidel, și cu frate-său [Ștefan Goia, n.n.] la Doljăști, în vreme primăverii [din anul 1755, n.n.], să-l poprească [pe Dionisie Hudici, n.n.] de lucru bisericii [...], în miezul nopții s-au trezit [Dionisie Hudici, n.n.] cu foc aruncat pe sapa casăi, împotriva vântului”⁵³. Cum era de așteptat, ieromonahul Dionisie Hudici s-a plâns domnului, iar judecătorii desemnați, printre care Dosoftei, episcopul Rădăuților, și Ioanichie al Romanului, au hotărât, la 10 ianuarie 1756, „că toate părțile de moșie ce să vor alege a lui Dosofteiu din Doljești, și Fârtești, și din Iucușeni, și din Petrești [...], cum și de pre alte locuri ce ar mai afla, ce s-au închinat lui Dumn(e)zău și schitului din Doljești, acea danie să rămâe întemeiată și neclătită niciodată în vécii. Că cele ce o dată s-au închinat lui Dumn(e)zău, nici acel ce le-au dat, nici altul cu on chip nu poate a le strămuta de acolo”⁵⁴, iar „Dosoftei să șadă la Săhăstrie undé ș-au ales odihna sa, și mai multă supărare schitului să nu facă”⁵⁵.

Din câte se pare, Dosoftei Goia s-a conformat acestei hotărâri și, pentru o vreme, documentele nu-l mai pomenesc. În anii care au urmat, au avut loc mai multe împărțiri ale averii lui Sandu Goia, în trei părți, între Ursache Davidel, Ștefan Goia și Dionisie Hudici, ultimul ca reprezentant al schitului Doljești, momente marcate de certuri și urmate de târăgănări din partea primilor⁵⁶. Câțiva ani mai târziu, puțin înainte de 5 februarie 1765, îndemnat din nou de rude și profitând de o nouă schimbare de domnie, monahul Dosoftei Goia a mers la Iași și a contestat iar donația către schitul Doljești⁵⁷. Pentru stingerea întregului conflict, Dionisie Hudici a făcut atunci un compromis, acceptând toate părțile din Doljești, inclusiv pe cele ale urmașilor surorii Catrina și părțile din Iucușeni, iar Dosoftei rămânea cu toate celelalte părți din moștenirea sa. Înțelegerea lor a fost pecetluită prin două acte, datele 20 mai 1765, în care găsim că, la final, toate scrisorile vechi de „schimbătură și împărțare le-am rupt [...] făcându-se între noi iertare, pace și dragoste”⁵⁸.

Cu adevărat, discordia a încetat în primăvara anului 1765, iar monahul Dosoftei a putut dărui și altor locuri de închinăciune părți din moștenirea sa. Nu

⁵¹ Ibidem, f. 169-170 (Anexă, nr. 6).

⁵² ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/49 (Anexă, nr. 19).

⁵³ Ibidem.

⁵⁴ ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 169-170 (Anexă, nr. 6).

⁵⁵ ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/49 (Anexă, nr. 19).

⁵⁶ Vezi, de pildă, actele emise la 12 decembrie 1762 (ibidem), 14 decembrie 1762 (ibidem, VII/53 – Anexă, nr. 11; ibidem, X/66 – Anexă, nr. 12)

⁵⁷ ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/49 (Anexă, nr. 19).

⁵⁸ ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 95-96 (Anexă, nr. 20) și ibidem, f. 97-98 (Anexă, nr. 21).

întâmplător, îl găsim în pomelnicul Sihăstriei Putnei⁵⁹, acolo unde va fi viețuit până la sfârșitul zilelor, sau în cel de la Mănăstirea Sf. Onufrie de lângă târgul Siret, metoc al Putnei⁶⁰.

Ștefan Goia a fost cel mai mic dintre copiii lui Sandu Goia și ai Aniței Tăutu. Prima sa mențiune documentară datează din 6 februarie 1753, în același context al încercărilor unchiului Hudici de a aduna părțile din satul Doljești, în vederea înființării schitului de acolo. La această dată, fratele, Dumitrache, donase părțile sale, iar sora mai mare, Catrina, și el, mezinul Ștefan, care nu avea mai mult de 15 ani, au propus monahului un schimb⁶¹. Viața lui Ștefan nu a fost una ușoară, cum, de altfel, singur relatea mai târziu ca „să s(ă) știi că rămâind eu copil mic de părinți și crescut cu nădejdi streine făgăduite și, când m-am trezit în vârstă, am rămas om prost și moic de toată cinste ce mi s(ă) cade ca unui ficior de mazil, rămâind orbu, fără de carti”⁶². Cum frații mai mari aveau problemele lor, neglijând grija mezinului, Ștefan s-a îndatorat pe unde a găsit, punând mereu zălog părți din moșiile părintești sau chezaș pe nepotul său, ieromonahul Dionisie Hudici⁶³ care, mai vârstnic fiind, ia fost ca „un frate mai mare și părinte”⁶⁴. Cu toate acestea, succesiunea cronologică a actelor ajunse până la noi ne arată că Ștefan Goia și-a dezamăgit unchiul neconținut: sub diverse pretexte a tergiversat schimburi de sate ale schitului Doljești⁶⁵, dar și împărțirea echitabilă a averii părintești⁶⁶, și-a întors fratele împotriva unchiului și chiar a dat foc schitului care se construia⁶⁷, nu și-a plătit niciodată datoriile contractate⁶⁸. După ce, în primăvara anului 1765, frații Goia și-au făcut pace cu ieromonahul Dionisie Hudici, Ștefan a intrat din nou sub protecția nepotului. Astfel, într-un act din 20 mai 1765, Ștefan declara că „nepotul meu, Dionisie Hudici, văzând plecarea mea și a frăține-mieu că am venit la adevăr și am cunoscut greșala, supărare cheltuielilor ce s-au pricinuit dii noi în multe rânduri, iar acum văzând umelița inimii noastre și făcându pace și cerându-ne ertăciune, ne-amu ertat și ne-am împăcat [...]. La care și sfinția sa văzându-mă la

⁵⁹ Monah Alexie Cojocaru, „Pomelnicul Sihăstriei Putnei (1768)”, în *AP*, X (2014), 2, p. 330, republicat, „cu unele adăugiri” în idem, *Pomelnicele Mănăstirii Putna și ale schiturilor ei*, Sfânta Mănăstire Putna, 2017, p. 319.

⁶⁰ Idem, *Pomelnicul Mănăstirii Sfântul Onufrie, 1763-1765*, în idem, *Pomelnicele Mănăstirii Putna și ale schiturilor ei*, Sfânta Mănăstire Putna, 2017, p. 437.

⁶¹ ASI, Mănăstirea Doljești, V/13 (Anexă, nr. 4).

⁶² Ibidem, XXVII/51 (Anexă, nr. 23).

⁶³ Despre împrumuturile pe care le-a contractat de la evreul Iacob din Roman, vezi ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 83-84 (Anexă, nr. 7) și ibidem, f. 174-175 (Anexă, nr. 14).

⁶⁴ ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/51 (Anexă, nr. 23).

⁶⁵ Ibidem, V/25 (Anexă, nr. 8), ibidem, V/20 (Anexă, nr. 9) și ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 180-181 (Anexă, nr. 18).

⁶⁶ Ibidem, XXVII/48 (Anexă, nr. 10); ibidem, X/66 (Anexă, nr. 12); ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 176-177 (Anexă, nr. 13); ASI, Mănăstirea Doljești, I/36 (Anexă, nr. 16); ibidem, I/37 (Anexă, nr. 17); ibidem, XXVII/49 (Anexă, nr. 19).

⁶⁷ ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/49 (Anexă, nr. 19).

⁶⁸ ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 174-175 (Anexă, nr. 14); ibidem, f. 97-98 (Anexă, nr. 21).

cé stare de neașăzare mă aflu, umplându-să la inimă de umelință, știindu-ne și vârsta cum am rămas de părinți și am umblat prin streini, mult ne-au cercetat cu dojană părintească și ca un frate de vârstă mai bătrân [...], s-au îndemnat și sfinția sa și mi-au dăruit zapisăle ce am avut de datorie [...] ce i-am fost drept dator [...]. Și vrându eu cu agiutorii lui Dumnezeu și blagoslovenie lor să mă însor și afară de aceasta datorie de mai sus arătată făcându milă cu mine mi-au mai dat cincizăci de lei bani gata acmu în mâinile mele agiutori la căsătorie mea [...]. Și încă mi-au mai dăruit doi boi tineri și o vacă și o iapă, însă de mă voi însura”⁶⁹.

În pofida acestor promisiuni, Ștefan Goia a rămas tot un pierde-vară. În ianuarie 1766 a mers la schitul Doljești și l-a rugat pe nepotul său, Dionisie, să-l primească în slujbă la mănăstire unde să-l învețe tainele scrisului și cititului, „rămâind orbu, fără de carti”, știind doar a iscăli. Pe Hudici „l-au durut inima pentru starea me proastă [...] conoscând că aceasta îm(i) vin(e) mie din leni și din nesilință”, și l-a primit cu simbrie, 60 lei pe an, haine și dascăl să învețe carte, în schimbul promisiunii că nu fuge, girată cu partea sa de avere. Când a primit banii, Ștefan a făgăduit că până într-un an va face și „o condică de scrisorile mănăstirii”⁷⁰. Nouă nu ne este cunoscută o astfel de înfăptuire, însă îl aflăm pe Ștefan, la 8 decembrie 1769, tot în mediul monahicesc, cu vechea sa îndeletnicire, împrumutând bani de la un arhimandrit, act în care, după iscălitura sa, se dovedește că nu a trecut pe la dascălul tocmnit de Hudici⁷¹.

Din câte se pare, Ștefan Goia s-a căsătorit, totuși, la un moment dat, cu o oarecare Anița, alături de care este înscris în două dintre pomelnicele Mănăstirii Doljești⁷². După anul 1769, urma celor doi feciori ai lui Sandu Goia s-a pierdut, semn că și-au făcut pace cu toți cei din jurul lor, Dosoftei ducându-și traiul în chinovia de la Sihăstria Putnei, iar Ștefan, în lume, în sânul vreunei familii care îl va fi acceptat cu toate ale sale.

Documentele, cele mai multe dintre ele inedite, care stau la baza prezentului studiu, și pe care le publicăm în Anexă, ne-au ajutat la reconstituirea biografiilor personajelor din ramura lui Sandu Goia. Totodată, aceste documente sunt importante și pentru cercetările de istorie socială, economică sau juridică în general, prin multitudinea de informații de natură genealogică sau privitoare practici sociale, patrimoniale și judiciare ale vremii în care au fost redactate.

Prezentul articol, referitor la Sandu Goia și urmașii săi, reprezintă un prim capitol dintr-o inițiativă mai amplă care are în vedere o serie de studii privitoare la istoria tuturor ramurilor familiei Goia, reconstituită pe baza informațiilor extrase din bogata zestre de documente, încă inedite, ale Mănăstirii Doljești.

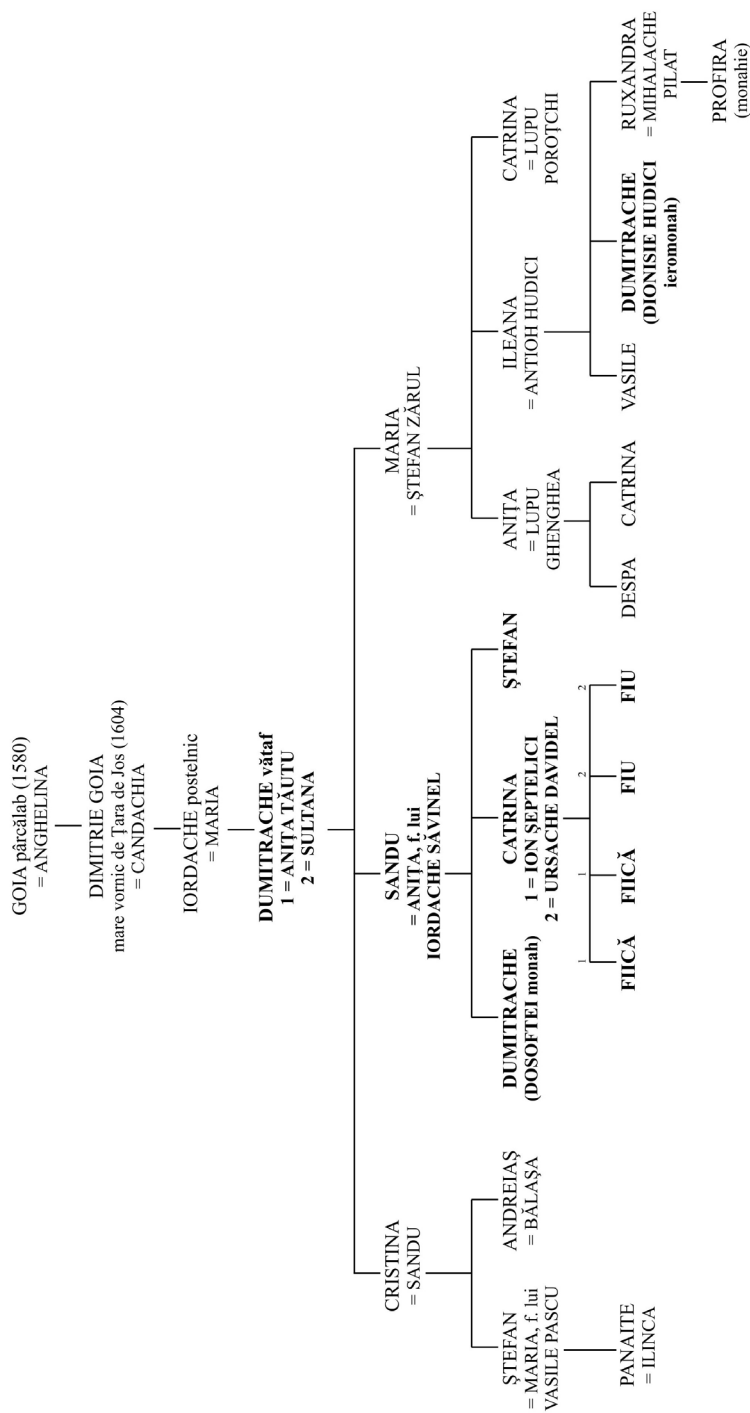
⁶⁹ Ibidem, f. 97-98 (Anexă, nr. 21).

⁷⁰ ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/51 (Anexă, nr. 23).

⁷¹ Ibidem, VII/41 (Anexă, nr. 24).

⁷² BCU-Iași, Colecții speciale, Mss. 104, f. 58^r; BAR, Manuscrise, nr. 529, f. 23^r.

Tabel genealogic: Ramura lui Sandu Goia

ANEXE

1

1690 (7198) iunie 30

La soțul meu, la Soltana, și la socră-me, Alicsandra, și la hiiul meu, la Sandul, și altor cuconi, la toți, cu sănătate mă închinu dumilorvo(a)stre, tuturoră. Pentru mini, să știți dumn(e)avo(a)stră, că cu mila lui Dumnezău, ne aflăm cu sănătate. Deci iacăt(ă) că am înțaleas pentru frate-mieu, Andreiu, că mi-au luat șes(ă) boi. Deci eu nu mă știu lui datori. Plătească-i Dumnezău! Și mi dator el mie, și mi-au fost milă de dânsul după scăpăciune lui. Dar eu i-am trimis lui 190 de vedre de vin la Botășeni să-mi de bani, câte un ort pe vadrî. Deci, dintr-acei bani au dat unui țăgan al meu, pentru hârtie de 2 lei, au dat 16 lei și-un tult din banii acelu vin. Alți bani îs toți la dânsul.

Și din banii ce am dat la Prăjescul pentru o moșie, anume pentru Doljești, am dat la mâna lui Andrieș și mi-au trecut 2 galbeni mai mult să-mi întoarcă și nu mi i-au mai întors. Și noi am vândut, patru frați, Vasili Goe și Dumitrachi Goe, brat, și doi cumnaț(i) a noștri, anume Darii și To(a)der Dupniță, am vândut noi, acești patru frați cari am scris mai sus, o moșie, anume Iucșeni, a trie parte, drépt 80 lei. Deci, din acești 80 lei să întoarcem lui Andrieș că el n-au luat nimic. Deci să-i întoarcem de frate câte 4 lei aști patru frați cari i-am zis și fac să i să de 16 lei lui Andrieș.

Și eu am luat un poloboc de miere de la logofătul Dubău că mi s-au rugat frate-mi(e)u, Andrieș, de s-au plătit de o datorie ce-au avut, și eu am făcut scriso(a)ri la mâna dumisale logofătului Dubău și am pus zălog Tălpăluști pân i s-a da banii. Deci Andrieș să-i de miere și să e zapisul meu de la dumn(e)alui.

Pentru Toderașcu Dupniță, cumnatu-mieu, și soru-me, Candachie. Am cumpărat din Doljești parte lor, giământate din tot locul ce să va vini, cu tot vinitul locului și zapis nu mi-au făcut. Deci, să s(ă) caute la ei. Deci, să stai Sanduli să grăești cu dînsul să-ț(i) facă zapis. Eu datori nu mă știu. Cu sufletul meu mărturisăsc, înnainte lui Dumnezău, că nu-s dator fraților mei și cumnaților miei, fără decât am scris în această carte.

Și pentru credința mi-am pus pecete. De-aceasta vă scriu, să fiți dumneavo(a)stră sănătoși.

Leat 7203 <1695> iun(ie) 30 dni¹.

Dumitrachi <m.p.>².

Această scrisoare să ste la mâna vo(a)stră și fo(a)rte bine să o strângeți. La cumnatu-mieu Toderașcu Dupniță am avut o bute de vin de șeptezăci de vedre. Deci, ce va rădica socră-me cu sufletul, ei să i să ție în samă.

<Însemnare din veacul al XVIII-lea>: „Din zapis(ul) lui Necolai și Ilie paroh, ce-i dat lui Dumitrache și Andrei, Alexandrii și Candachiei la an 7198 <1690> iuli(e) 25, s-au cunoscut că acest răvaș este din an 7198 <1690> iun(ie) 30, puțin înainte de facire acelu zapis”.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: † La Sandul snă Dumitrachi vătavul Goi, a vist(i)ernicului cu sănătate să să de.

ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 142-143 (condică de doc. originale ale Mănăstirii Doljești, referitoare la moșia Doljești, ținutul Romanului). Orig., hârtie difolio, rupt la îndoituri, lipit, cerneală neagră. Un sigiliu inelar octogonal aplicat în cerneală neagră. Pe verso-ul filei a doua, ștampila Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului.

¹ Însemnarea ulterioară de la final dovedește faptul că răvașul a fost scris la 30 iunie 1690.

² Sigiliu inelar.

2

1737 (7245) mai 25

Antonii mitropolit Suceavschii <m.p.>.

Lupul Poroschi, vtori armaș, data-m zapisul meu dumn(ea)lui socrului Sandul Goii, precum ne-am învoit de bună voe noastră de i-am dat parte me, cât să va alege, în sat în Doljăști, ce să vini di pe giupâneasa mea, Catrina. Și i-am mai dat și doi părți de moșiie ce-am cumpărat de la Ștefan Darii biv post(elnic), precum scrie zapisul lui ce-am cumpărat din Doljești i din Fărțăști, cari aciasă moșii esti la ținutul Romanului, pe apa Albăe, și ci s-a vini în vaduri de moară, și cânpu și păduri pe aceste părți.

Și dumn(e)alui socrul Sandul Goe mi-au dat din a trie părți de sat de Cordăreni, a patra parte, parte din sus, iar cu ce s-a vini parte în heleșteu. Și iar ne-au dat parte ce s-ar alege a dum(i)sali în sat în Șipoteni, cari acești moșii sântu pe pâraul Iubănesii, la ținutul Dorohoiului. Și, și¹ fiind parte dum(i)sali ce ari la acești moșii mai mult decât am eu la Doljești, ne-am învoit și i-am mai dat dum(i)sali ...² lei bani gata întru mâna dum(i)sali și ne-am tocmi ca fieșticari pe părțile lui să-și facă drese domnești.

Și să stăpânească cu pace, după cum de bună voe noastră ne-am tocmi și am făcut schinbătură ca nim(eni) dintru frații noștri sau rudi să nu ni strici înpărțala ce-am făcut. Și această înpărțală și schinbătură am făcut-o dinainte a mulți boeri mari cari mai gios s-au iscălit.

Și pentru credința am și iscălit.

L(ea)t 7245 <1737> mai 25.

Lupul Poroschi vtori ar(maș) <m.p.>.

Sturza vel log(o)f(ăt) <m.p.>.

Dum(itrache) Hud(ici) <m.p.>.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: Scrisoare cea de schinbu a lui Porotchi cu Sandul Goe. 7245 mai 25. N.50

<Pe verso-ul filei a doua, scris ulterior de altă mână>: Pe Doljăști, pe Cordăreni și pe Șipoteni.

ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 43-44 (condică de doc. originale ale Mănăstirii Doljești, referitoare la moșia Doljești, ținutul Romanului). Orig., hârtie difolio, rupt la îndoituri, lipit, cerneală neagră.

¹ Așa în orig.

² Loc liber în orig. Este vorba despre suma de 80 lei (vezi actul următor, Anexă, nr. 3).

3

1737 (7245) mai 25

No. 22.

Copie di pi zapisul din 7245 mai 25.

Originalul aflători: 1: la. f.38, No. 20.

Urmează întăritura mitropolitului...

Adecă eu, Sandul Goi, făcut-am zapisul meu dumisali ginerelei Lupul Poruțchi ftori armaș și nepoatii meli, Catrinii, giupănesii dumisale, precum de bună voe noastră ne-am învoit și am făcutu o schimbătură, di mi-am dat dumisale o parti a me de moșii ce

am de pe maică-me, Anița, fata lui Niculai Tăutul, care această moșie este din satu din Cordăreni, din a trie parte di satu din Cordăreni, a patra parte. Și iarăși ce mi s-a veni parte me din satu din Sipoteni, însă și cu parte me ce să va veni din heleștee, cu vaduri de moară, care aceste părți sântu pi apa Ibănesii, la ținutul Dorohoiului.

Și dumn(e)alor iarăși au făcutu schimbătură și mi-au datu parti dum(i)sali din satu din Doljăști, câtă să va alegi. Și iarăși mi-au mai dat dum(nea)lui doaă părți ci au avutu cumpăratură de la vărul meu Ștefan Darii biv post(elnic), ce să va alegi părțile lui Ștefan Darii din satul din Doljești și din Fârțăști, cari acești părți sântu pe apa Albăii, în ținutul Romanului. Și mi-au mai dat dumn(e)alui Lupul ftori armaș 80 lei noi, bani gata, învoindu pentru că au fost parti mai multă în Cordăreni.

Și ne-amu tocmitu din bună voe noastră ca nimi din neamurili noastre să nu strici tocma noastră. Și să fimu volnici a ni faci și dresi gos(po)d după scrisoari ci ne-am făcut unul altuie. Și la această tocma a noastră s-au tâmplat și boeri mari cari mai gios au iscălit.

Și eu, pentru credința, am iscălit.

7245 <1737> mai 25.

Sandul Goi.

Sturzea vel logofăt, martur.

Dumitrachi Hudici și alți marturi.

ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 45 (condică de doc. originale ale Mănăstirii Doljești, referitoare la moșia Doljești, ținutul Romanului). Copie din prima jumătate a secolului al XIX-lea.

4

1753 (7261) februarie 6

† Eu, Catrina, jupâneasa lui Ion Șeptilici căpitan, făcut-am adevărat zapisul meu la mâna cuviosului, molitvii salé, nepotului meu, Daniil Hudici, să s(ă) știe că având eu, împreună cu frații miei, moșie rămas(ă) de la tatul nostru, Sandul Goe, în sat în Doljești, pe Siret, la ținutul Romanului, unde și nepotul nostru, Daniil, este moșan de baștină și cunpărătoriu, și acmu, lăsind ale lumii, cu agiutoriu lui D(u)mnezeu, nădăjduind să-ș(i) facă un schit pe acea moșie părintască la Doljești, fratele mie(u), Dumitrachi, ce i-au fost parte de moșie sa în Doljești au dat-o danie sf(ă)ntului schit ce este să s(ă) facă.

Iară eu, fiind fumée săracă și cu fratele meu cel mai mic, Ștefan, n-am dat părțile noastre danie, dară nice înprotiva casii D(o)mnului n-am stătut. Însă ticnire cu bănuiala nu să face acel sf(ă)nt schit, mai ales fiindu-ne moșii și părinții îngropați, ce cu voia noastră am priimit de am făcut schinb, să fie parte mea, ce mi să va veni din sat din Doljești a sf(ă)ntului schit și mie să-m(i) dea moșae drept moș(i)e într-alt loc. Și priiindu-s(ă) molitva sa, nepotul Daniil, schinbului, mi-au dat zapisul molitvii sali cu volnicie să-m(i) aleg din moșiile lui ce aré hotărâte: Pârsteștii, la Hârlău, și Cordărenii și Sipoteni, la Dorohoiu, și din caré siliște mi-a plăce, și mi-a fi mai îndămână a stăpâni, de acolo să-m(i) eu moșiia de o parte, adecă de o latură, loc pentru loc, după cum mai pre larg arată zapisul molitvii sale, nepotului Daniil, ce ne-au dat la mână de stăpânire și de volnicie.

Așjdere, și fratele meu, Ștefan, de să va primi să luăm moșiia la un loc și de parte sa, cum scrie zapisul molitvii sale ce-i la mâna noastră, bini. Iară de nu, îș(i) va stăpâni parte sa, cât i să va veni din sat din Doljeș(t)i.

Drept acéia, făcând de bună voe învoială și așezare între noi ca de acum înainté să fie molitva sa volnic a să apuca de lucru la ce i să cuvine aș lucra și să-i fie molitvii sali acea parte de moșie a mea din sat din Doljești molitvii sali moșie stătătoate în véci.

Și, făcându-mi litva sa, nepotul nostru, Daniil, învoială și cu fratele meu Ștefan, să avem a da și scrisorile cele vechi ce or fi pe acea moșie și să dăm și zapisile cele de cumpărătură a tătâni-meu ce-au cumpărat trei părți din bătrânul Dărieștilor.

Și la această învoială și tocmală s-au tânplat și preoți și alți oameni buni carii mai gios s-au iscălit. Și eu, încă, pentru credința, mi-am pus degetul.

L(ea)t 7261 <1753> februarie 6.

Eu Ecaterina, fata Sandului Goi, cu voia mea am făcut așzare și mi-am pus degetul¹.

Eu, eromonah Cosma, am scris numele Ecaterinii cu zisa dumisale și sânt martur <m.p.>.

Ermonah Nicodim, dichiu de Florești, martur <m.p.>.

Și eu, Evloghie dascăl ot școala slovenească, am scris zapisul cu zisa și voia dum(i)sale.

<Pe verso-ul filei a doua, scris de altă mână din aceeași vreme>: Zapis de la Catrina fat(a) Goi de schinbu, dând toată parte ce s-a alege în Doljești. 7261 <1753> fev(ruarie) 6.

<Pe verso-ul filei a doua, scris cu caractere latine în sec. XIX-XX>: N(o). 71; No. 63; No. 13; 7261/1753 februarie 6; Episcopia Roman, Pach. 5.

ASI, Mănăstirea Doljești, V/13. Orig., hârtie difolio, filigran, cerneală neagră, o amprentă digitală.

¹ Amprentă digitală.

5

1754 (7263) noiembrie 3

† Eu, Dumitrachi Goia, dat-am adevărat zapisul meu la mâna părintelui nostru chir Dionisii Hudici ier(o)monah, ce-m(i) esti și nepot de vară premare, să s(ă) știi că eu mai înainte, pără a nu să începi cheltuiala schitului ce să faci la Doljești, fiindu giuruitu călugării, de bună voia me m-am socotitu și m-am închinatu cu trupul meu și cu toati câti am eu lui Dumnezeu și sfâ(n)tu schitu și cu toată parti ce am eu de moșii de la părinții mei, împreună cu mini la sfâ(n)tu schitu pentru vecinica pomenire mea și a părinților mei și a totu neamul meu, cunoscându că lume aceasta esti ca o umbră și ca un vis și cu agiutoriul Precuratii Fecioarii Marii și cu ale tuturor sfi(n)ților, sintu giuruitu să eu cinul călugării, c-am cunoscutu că toati dulcele lumii aceștie sintu otravă sufletu(lu)i.

Deci, pentru aceasta, întru mini multu m-am socotitu, neavându nici un agiutor și sprejeneală afară de Dumn(e)zău. Pentru aceia am mersu la părinții Deonesii și arătându-i toati gândurile și neputințali meli, rugându-mă să mă și erti de câti i-am greșitu pâr acum și să mă și sfătuiască ca să mă odihnescu din neodihniți gândurile meli. Deci, și sfinția sa, fiindu sângur și neavându pre alții lângă sini, me-(a)u arătat și ali sali slăbăciuni și lucru ce s-au începutu stă. Și, după muștrare ce-am avutu de celi mai înainte înblitili tinereților meli, ertându-mă și priimindu-mă a fi nelipsătu de lângă sfinția sa, am făcutu legătură între noi, primindu-mă să-i fiu fiu trupăscu și sufletescu și moștinitori întru toati.

Pentru aceia ne-am datu unul pe mâna altuia ca să ne schivnisăm viața cu celi plăcute lui Dumn(e)zău, păzindu-ni sufletili fără de vătămaré, mulțămindu-ni cu celi ce-om ave la o masă și la o hata ca un adevăratu priimitu fiu și moștinitor, după cum arată scrisoarea ce mi-au datu, cum eu, de astăzi înainte am luat pe sfinția sa cu această

scrisoare tată și mamă în toată viața me, cum și la boalili noastre că ni căutăm unu pe altul, cercetându-ni cu celi de folos, cum și după sfârșitul vieții, care a rămâne, dator să fie, câtu ar fi puțința, a-l grui și a-l cinsti și ai faci pomeniri cu totu chipul de sâlință după adevăriti vorbi ce-am vorbitu unu cu altul, lucrându fapți buni spre plăcerea milostivului Dumn(e)zău, urmându învățăturilor Sfintei Scripturi și a celor înțelepți frați și părinți și spre vecinică pomenire și pentru ca să nu s(ă) mai facă nici o mijlocire de violenții și de nedreptate a ne sminti căutându precini de lipsări, iar nu de sâlință și de dreptate ce-am vorbitu.

Pentru aceea pus-am giurământu unu cătră altul ca cel ce n-ar păzi dintre noi legătura și dreptati și n-ar sta în dragosti cu Sfânta Biserică, să fii blestămatu și afurisântu și neertatu, cum și acela ce-ar îmbla a sminti ori cu ce chip dragosti și așezarea aceasta dintre noi. Iar urmându celor buni ori ce-am fi și am lucra cu sfatu și cu învoială de folos să fim ertați și blagosloviți de Dumn(e)zău.

Și pentru credința, scriindu zapisul cu mâna mea, m-am iscălitu dând-o în mâna părintelui ca să o aibă de încredințare și, în urma noastră, să rămâe în Sfânta Biserică care esti moștinitoare noastră, amândurora.

L(ea)t 7263 <1754> no(e)m(vrie) 3.

Dumitrachi Goia <m.p.>.

Ionichie episcop Roman(u)lui <m.p.>.

<Pe verso-ul filei patru, scris de mâini diferite în aceeași vreme>: Scrisoar(ea) lui Dum(i)trachi Goe de întărire și danie. 7263 <1754> noem(vrie) 3.

<Pe verso-ul filei patru, scris la sfârșitul sec. XVIII>: Iar întărită di răpoosat(ul) Io(a)nic(hi)e episc(opul) Romanului.

ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 66-67 (condică de doc. originale ale Mănăstirii Doljești, referitoare la moșia Doljești, ținutul Romanului). Orig., hârtie difolio, cerneală neagră. Pe verso-ul filei a doua, ștampila Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului.

6

1756 (7264) ianuarie 10

† Din poronca preosfințitului al nostru stăpân, sfinție sa părintele mitropolitul, chir Iacov, au venit înaintea noastră cuviosul întru ieromonași, molitfa sa, Deonisie Hudici ca să-i socotim și să-i giudecăm cu neamul molitfii sale, Dosotheu Goia, carile de mirinié s-au numit Dumitrache. Și noi, cercetând pricinile cu amăruntul despré amândoa părțile s-au dovedit din 2 zapise a lui Dosotheu Goia cum că el au fost închinat lui Dumn(e)zău și schitului de la Doljești cu toate părțile lui di moșii ce au avut în Doljești, și în Fârțești și printr-alte săliști, puind și blăstăm, cine nu v-ar păzi danie. Și, încă într-on zapis scrie că s-au legat dipreună cu Dionisii Hudici ca să s(ă) agiute unu cu altul ori la cé tâmplare și neputințe să vor afla.

Și Dionisie Hudici au arătat precum l-au agiutat cu străe și cu bani în datorii cari s-au aflat, bani dați în mâna lui Dosotheu, 27 lei, osébit de une și alte ce s-au jăluit Dionisie că i-au luat fără de știre lui. Și Dosotheu Goia, pe urmă acestor tocmele, lipsind el di la schit, ducându-s(ă) la Săhăstrie Putna, au călcat danie lui și au mai dat danie tot dintr-acele moșii, părțile lui, și la doi frați ai săi, anume Ecaterina și Stefan Goia ca să-l caote la niputințele lui. La care nici Dosofteiu n-au tăgăduit zapi(se)le sale și au mărturisit că adevărat așe iaste.

Încă și Dionisie Hudici s-au aflat datoriu cu 15 lei lui Dosofteiu de pe on săsiac di păpușoi ce au fost strâns Dosotheu de pe Iucușeni, moșie frățască, după prețul ce-i da alții, și i-au vândut el lui Dionisie, care bani am socotit noi, 25 lei, iaste parte lui Dosotheu, iar 10 lei iaste parte a celor 2 frați ai lui de mai sus arătați, Ecaterina (ș)i Stefan.

La care noi, după cum am socotit cu cale și lucru de pace despre amândoa pârțile, am hotărât: toate pârțile de moșie ce să vor alege a lui Dosofteiu din Doljești și Fârțești, și din Iucușeni și din Petrești ce au dinpreună cu vărul lor Costantin Săvinel, cum și de pre alte locuri ce s-ar mai afla, ce s-au închinat lui Dumn(e)zău și schitului din Doljești, acea danie să rămâe întemeiată și neclătită niciodată în vécî. Că cele ce o dată s-au închinat lui Dumn(e)zău, nici acel ce le-au dat, nici altul cu on chip nu poate a le strămuta de acolo, și acelé zapise de danié ce-au dat Dosotheu Goia fraților săi din Iocușeni și din Petrești să nu să ție în samă, ce să s(ă) ia din mâna lor.

Așijdere, și Dionisie Hudici cu cele ce au îndatorit și au agiutat pe Dosothéu, cu bani, cu straé și cele ce a fi luat Dosofteu fără știre lui Dionisie, toate acéle să fie date și ertate, nimic să nu aibă a mai cere Dionisie de la Dosotheu, precum nici Dosotheu, de acmu înainte, de la Dionisie Hudici. Numai cei zeci lei ce sint în părți a celor 2 frați di pe vânzare păpușoilor, să-i plătească Dionisie Hudici fraților lui Dosofteiu, ca nici on (a)mestecu să nu mai aibă nici Dosofteiu cu frații lui, și mai multă pricină între dânșii nici o dată să nu mai fie, după cum s-au și împăcat și s-au ertat amândoi înainte noastră.

Aceasta înștiințăm.

Vă leat 7264 <1756> ianuarie 10 dni.

Dositheu episcop Rădăuțului <m.p.>.

Inochintie episcop Hușului <m.p.>.

Vasili Buhăescul biv vel med(elnicer) <m.p.>.

<Pe verso-ul filei patru, scris în aceeași vreme>: Carte de giud(e)cat(ă) cu Dumtrache Goe.

<Pe verso-ul filei patru, scris la sfârșitul sec. XVIII>: De la dum(i)sal(e) Io(a)nic(hi)e episc(opul) Rom(anului), Dositheu episcop Răd(ăuțului) i Vasile Buhăesc(u) med(elnicer). 7264 <1756> ianuarie 10.

ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 169-170 (condică de doc. originale ale Mănăstirii Doljești, referitoare la moșia Doljești, ținutul Romanului). Orig., hârtie difolio, cerneală neagră. Pe prima filă, sus, ștampila Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului.

7

1759 (7268) septembrie 25

Adecă eu, Ștefan, ficior lui Sandul Goi ce-au șezut în Doljești, dat-am zăpisul mieu la mâna dum(i)sal(e) giupânului Iacov jodov din Roman să s(ă) știe că m-am rugat dum(i)sal(e) di mi-au datu cin(ci)zăci de lei noi, bani cu baș, și în giu(m)ătat(e) de anu, din zeci, doispre(ze)ci pre an. Deci, de n-aș da bani(i) eu la zî, chizeș p(e)ntru mini este sf(in)ție sa părintele Dionisie Hudici. Deci, să-l apuce dumn(e)alui giupânul Iacov pe părintele să-ș(i) îplinească bani(i) acești, cin(ci)zăci de lei cu bașu lor, și toată cheltuiala și plineala a me să fie dumn(ea)lui, un ban păgubaș să nu fie.

Iar părintili Dionisie de va plăti bani(i) pentru mini, să aibă putere cu zăpisul mieu, acesta, a stăpâni toati pârțile de moșie, ce este parte me de la părinți și di le-a vindî, volnic să fie, sau di le-a da schitului Doljeștilor, cu a me voe iaste în veci să le stăpânească cu

paci. Iar eu, mai mult să n-aibu a zici nimic dacă n-oi pute griji să plătesc eu bani(i) dum(i)sal(e) giupânului Iacobu.

Și pentru credință am iscălit eu cu mâna me.

L(ea)t 7268 <1759> săpt(emvrie) 25.

Ștefan Goe <m.p.>.

Ier(o)monah Dioniei Hudici chizăș și platnic pentru Ștefan Goe.

<La final, o însemnare scrisă ulterior de altă mână>: Peste acești cincizeci lei mai luându zeci lei, octobri 22, cu alt zapis a lui Ștefan și apucându giupânul Iacov pe părintele Dionis(ie) chizeșu i-au plătit acești 60 lei cu 23 lei bașul lor, cari au dat înainti noastră 83 lei și au dat zap(i)sul părintelui Dionis(ie) Hudici. Și no(i) simtim marturi.

Let 7270 <1761> sep(temvrie) 4.

Ereu Ursachi Sărăcuț <m.p.>.

Ștefan Goe m-am tâmplat faț(ă) și sânt martor <m.p.>

...¹.

< Pe verso-ul filei patru, scris ulterior de altă mână; data cu cifre arabe>: Zapisul <lui> Ștefan sin Sandul Goe ci l-au avut la un jid(ov) și l-au plătit părintele Dionisie.

7270 <1761> săpt(emvrie).

ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 83-84 (condică de doc. originale ale Mănăstirii Doljești, referitoare la moșia Doljești, ținutul Romanului). Orig., hârtie difolio, cerneală neagră, rupt la îndoituri. Pe verso-ul ambelor file, ștampila Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului.

¹ Semnătură evreiască.

† Adecă eu, ieromonah Dionisie Hudici, dat-am adevărat zapisul meu la mâna dum(i)sal(e) unchiului meu Ștefan, ficioru unchiului meu, Sandului Goi, să s(ă) știe, de vrem(e) că înaltu(l) și atotputernecul Dumn(e)zău bin(e)voind a fi toți creștinii cu inima înfrântă și cu mânăl(i) întinsă a zădi biserici, lăcașe de rugă dumn(e)zeești, și a le întări spre lauda slavii și măririi lui Dumn(e)zău. Deci, acestu preînalt Dumn(e)zău bin(e)voind a să zădi biserică de piatră, lăcaș de rugă dumnezăesc, și de a petrece părinții călugări și în hotarul satului Doljeștilor, moșie părintască ce ne-au rămas de la moșii și strămoșii noștrii Goeștii, și fiindcă locul Doljeștilor este strâmtru pentru hrana și chivernisala părinților. Dară, aflându-s(ă) o moșie a sfintii Mân(ă)stiri Biserican(i)lor, anume Lețcanii, pre din sus de hotarul Doljeștilor și drept pe lângă mân(ă)stire această acmu de noi ce să zădește.

Și părinții călugăr(i) ai Bisericanilor poftind să facă schimbu cu mine, să de Lețcani la biserica Doljeștilor. Și, luând noi blagoslovenie di la presfințitul mitropolit al țării, chiriu chir Gavriil, ca să fac(ă) schimbu și învoial(ă) o mân(ă)stire cu alta mai spre bună pomenire fericitorilor ctitori, precum pre largu arată cartea preosfinții sal(e). Deci, nepriimind părinții de la Biserican(i) a lua di la mine țigani sau alte bucate, ce numai iarăș(i) moșie, și priimindu-s(ă) părințai să ei o a trie parte de satu de Iucușeni, de la ținutul Romanului, care moșie fiind parte unchiului meu Ștefan Goe, m-am rugat dum(i)sal(e), care și dum(isale) știind lipsa și trebuința schitului de ace moșie a Bisericanilor, anume

Lețcani, fiindu-i în coastile schitului și înainte ușii, n-au trecut rugămintele mele, nici au suferit a privi pedeapsa și supărări părinților, și pentru dragostea lui Dumn(e)zău și nădejdiile vieții de veci, s-au priimit și au făcut tocmală cu mini, și mi-au dat zapis pe această a trie parte de satu de Iucușeni, di la țanutul Roman(u)lui, cari moșie au fost parte unchiului meu Ștefan Goe, de o amu dat schimbu Biserican(i)lor, și eu am luat satul Lețcani de lângă Doljeștii.

Deși și eu i-am dat acest zapis al meu, cu tocmală ca să-i dau dum(i)sal(e) loc drept loc, adică cât loc ar eși în lungul moșii și în curmezâș această a trie parte de sat de Iucușeni, cum și altă giu(m)ătat(e) de sat de Petrești, iară din țanutul Roman(u)lui, ce-l are satul împărțitu cu vărul său Cost(a)ndin Săvinel. Această măsură de loc a Iucușenilor și a Petrișului, cât ar eși în lungu și în lat, să aibu a da unchiului meu Ștefan Goe, loc drept loc, din moșiile ci am în sus, la țanutul Dorohoiului, tot locul acesta deolaltă, au din hotarul Săpotenilor, din sus, au din hotarul Cordărenilor, din Iubăneasa, la deal cu Dumenii, spre Miclăușeni, au din giosu, dispre parte lui Afenduli, iar spre Miclăușeni. Și de câtră cari parte i-a plăce dintr-aceste trii părți, să aibu ai da acestu loc. Și încă piste cât loc i s-a face, dreptu să aibu ai mai da cin(ci)zăci de pământuri pe deasupra, pământ de 20 pași curmezâșul și de 120 pași lungul, și pasul de șesă palme drepte. Una, fiind de un neamu cu dum(neal)ui, a doua, că și măn(ă)stire, unde s-au făcut la săliști Doljeștii să căde a f(i) dreaptă parte sa și au lăsat-o de voe sa la învoiala împărțalii, iar al triile și pentru pomenire sufletului nostru și pentru căci am luat moșii mai aproape, pentru odihna și hrana părinților măn(ă)stirii.

Deci, pre cât loc i s-a vini de i să va da dintr-acele hotar, cari-i va plăce, pre atâta să aibă parte. Și în iazu au di a lua undi esti ezătu și nu din tot, ci au di a lua loc undi ni-(i) iazul ezătu. Ce, cât loc i s-a vini din hotar(ul) acela, pre atâta să aibă parti în săliște, și în apă, și în tot locul c-i i să va stăpli.

Iar de s-ar tâmpla a ni da moșie acolo sau a nu-i plăce aiure unde ar ave biserica danie, atunce să fie volnic aș a stăpâni ace giu(m)ătat(e) de sat de Petrișu, cum și pentru această a trie parte de Iucușeni să aibă a stăpâni Lețcani ce i-am luat schimbu cu moșie dum(i)sal(e). Însă Iucușenii fiind moșie cu vinit, una, ci mai mult și pentru lucru inășiloru, și alta, fiind aproape de orașu Roman(u)lui. Dar și biserica având a face pomenire pre tot anul ctitorilor ce-au dat Lețcani, al doile făcând și mult(ă) ostineal(ă). Dar, cu toate aceaste, să fie volnic unchiu meu Ștefan, de nu s-ar pute învoi cu mini au cu părinții schitului ca să e altile, atunce să stăpânească satul Lețcani pentru Iucușeni. Însă, ce ar socoti și ar fi voe dum(i)sal(e), să lasă o parte de loc și măn(ă)stirii pentru pomenire ctitorilor ce-au dat Lețcani și pentru ostineala me, ci m-am ostinit.

Iar când i-aș da dum(i)sal(e) scrisoari pe locul ce-ș(i) va alege și pe cât i s-a vini, atunci să aibă a-m da și dumn(ea)lui scrisoari pe giu(m)ătat(e) de sat de Petrești ca să-l eu supt stăpânire și să s(ă) întărească cu iscălituri și altor cinstit(i) obraz(ă). Iar scrisorile satului Iucușenilor să mi le aducă să le dau Măn(ă)st(i)rii Bisericanilor. Iar di s-ar tâmpla a-l urni mai mult decât pân în primăvar(ă), sau s-ar tâmpla a mergi la vro giudecat(ă) neurmând zapisului meu atunci, trăind eu să fiu de mari ocară și necinste și toată cheltuiala să dau eu. Iar, de m-aș muta eu din viață, și v-ar ave vro voroavă cu frații și fii miei de la măn(ă)st(i)re, dum(neal)ui să fie biruitoriu, după cu i să va cuvini dreptu, să-ș(i) ia celi ce ce scriu în zapisul acesta. Iar di s-ar muta dumn(e)alui din viață pân(ă) a nu-ș lua moșie, sau de ar și lua, fiind moarte în holtenié, așe ni-i tucmala: schitul Doljești să aibă a-l moștini și a-l griji și pomenire părăstasului dum(neal)ui la Sfinții Voevozi Mihail și Gavriil. Însă cei ce-ar rămâne din grijile și datoriile dum(i)sal(e), a trie parte din toată moștinire să fie a nepoților dum(i)sal(e).

Și cel ce-ar înbla a strâca dreptate și cei ce scriu prest(e) voe, păgubindu au măn(ă)st(ire) au pre dumn(ea)lui, să fie blăstămați de la Dumn(e)zău și de la noi neertați ca un diavol străcătoru dreptății și ascunzător de adevăru.

Și pentru credința am iscălit puindu-mi și pecete.

L(ea)t 7268 <1760> iun(ie) 2.

Ieromonah Dionisie Hudici <m.p.>¹.

Ioanichie episcop Roman(u)lui <m.p.>.

...² <m.p.>.

Toader Buhuș sulger <m.p.>.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: Schimbu lui Hudici: Iucușenii cu M(ă)n(ă)stirea Săcul.

<Pe verso-ul filei a doua, scris de altă mână din aceeași vreme>: Eu Vasilie Daniil de Roman martur.

<Pe verso-ul filei a doua, scris cu caractere latine în sec. XIX-XX>: N(o). 132; No. 25; 7268/1760 iunie 2; Episcopia Roman, Pach. 5.

ASI, Mănăstirea Doljești, V/25. Orig., hârtie difolio, filigran, cerneală neagră, sigiliu inelar, oval, neclar, aplicat în aceeași cerneală.

¹ Sigiliu inelar.

² O semnătură indescifrabilă.

9

1760 (7268) iunie 12

Misail arhimandritul și egumen de la Sfânta Măn(ă)stire Biserican(i) dat-am scrisoar(e) noastră la mâna sfinții sali chir Dionisie Hudici să s(ă) știe pentru schimbul ce am făcut cu frăție sa dinpriun(ă) cu tot soborul nostru, cu moșie Lețcani de am dat-o schitului Doljești și sf(i)ntie sa ne-au dat a trie parte de Iucușeni la ținutul Roman(u)lui și și-au pus zî cu zapis la mâna noastră că pân(ă) 2 luni de zili să ne aducă zapisul de la Ștefan Goe dinpreună cu zapisul cel vechi pe această parte de moșie, Iucușenilor.

Iar neputându-să așeza cu uncu-său, Ștefan Goe, ca să s(ă) de locul Iucușenilor, să aibă a ne da giu(m)(ă)tat(e) de sat de Goșmani, de la ținut(ul) Neamțului, ci-i are dat(i) danie la schitu di Iorest Alcaz. Și la schimbatul zapisului pentru Goșmani sântem tocmiți cu fratele ca să punim pe Iorest Alcaz și pre neamul lui și la pomelnecl Măn(ă)stirii Biserican(i) ca să s(ă) pomenească și Alcaz la Biserican(i) cu ctitorii, precum și monahie Magdalina cu neamul ei la schitul Doljești.

Însă de ne-a da moșie Iucușeni în ceastă toamnă noi să nu o dijmuim, ci Goe Ștefan să-și ia vinitul din iastă toamnă, iar noi de la toamnă înnainte. Iar di n-a pute scoati moșie di la Goe, și ne-ar da Goșmanii di la Alcaz, fiindcă-i esti șideri acole, un an sau și doi să avem a păsui și a nu supăra pe Alcaz pân s-a găti să s(ă) muti cătră schitul Doljeștilor. Iar di la doi ani înnainti să avem a ne stăpâni vinitul moșii.

Și iarăși însă și pentru hotar(ul) Lețcanilor cheltuind și hotărându-și moșie, de nu v-ar eși satul întregu și v-ar eși pân(ă) la giu(m)(ă)tati di sat, nici o supărari să nu avem, cum nici schitul, de ar eși moșie întreagă, supărat să nu fie, fiindcă ari a ostini și a cheltui și

multe a pătimi și întru multă supărare păr ar dezbat-o și ar alege-o. Ce nu iar să s(ă) mai schimbe zăpăsul pre câtă moșie va eși bună. Într-acest chipu ni-i tocmla.

Iar pentru aducire zăpășilor pân la sorocul ci ne-au dat, di nu s-ar săli fratele a lua treaba sfârșitu ca să ni aducă scrisorili schimbului și să-și ia zăpășali, atunci gloaba ce-au pus în zăpăsul său, ce-au dat la noi să fie păzată după legătura ci s-au făcut.

Și pentru credința ne-am iscălit.

L(ea)t 7268 <1760> iun(ie) 12.

Misail arhimandrit i egum(en) de Biserici <m.p.>.

<La final, o însemnare scrisă ulterior de aceeași mână>: De nu s-a pute faci așezari cu Ștefan Goe cu Iucușenii, atunci să s(ă) facă schimb și veșneacă așezari cu parte me de Goșmani, că esti cu voe me. Av(gust) 14.

Iorest Alcaz monah <m.p.>

<Pe verso-ul filei a doua, scris în sec. XX>: No. 20; 7268/1760 iunie 12; Episcopia Roman.

ASI, Mănăstirea Doljești, V/20. Orig., hârtie difolio, filigran, cerneală neagră; pe prima filă sigiliul Mănăstirii Biserici aplicat în aceeași cerneală.

10

1762 (7271) decembrie 12

† Înpărțala ce-am făcut cu învoială între noi trii feciori a Sandului Goi și Aniții, giupânesăi sale, sora lui Iordache Săvinel, cu moșiile ce ne-au rămas de la mai sus numiții părinți, cum arată în gios, anume.

L(ea)t 7271 <1762> dec(hemvrie) 12.

- Gium(ă)tate de sat de Petriș, la țânutul Romanului, ci ne esti di pe maică-noastră, Anița, sora uncului nostru, Iordache Săvinelu, schimbătură cu Giurgeștii. Și această gium(ă)tate de sat Petrișul am luat-o noi doi frați, însă a patra parte de satu, lui Ursachi Davidel ce-au ținut pe Catrină și la doi fete a Catrinii ci-s făcute cu Ion Șeptilici căp(i)tan. Și, iar, a patra parte a satului Petrișul, lui Ștefan Goe, cumnatul lui Ursachi Davidel, fratele Catrinii.

- A trie parte de satu Iucușeni și părțile din hotar Doljeștii, ce ne sinte de pe tatăl nostru, Sandul Goe, ficior lui Dum(i)trache Goi, iarăș la ținutul Roman(u)lui, s-au dat schitului Doljeștii, parte lui Dosoftei Goi monah, fratele Catrinii și a lui Ștefan, ce ș-au dat parte sa danie schitului din Doljești, prin mâna nepotului său, Dionisie Hudici ieromonah.

- Deci această gium(ă)tate de satu de Petriș, fiind hotarul mare, s-au dat acestor doi frați de așezare, iar parte Iucușenilor, fiind hotărâtă și hotarul strâmtu, 181 de stânjăn(i). Și părțile Sandului Goi, baștina și cumpărăturile din Doljești, nefiind alesă cât(ă) parte este, așe ne-am socotit și ne-am așezat, să s(ă) măsoare Petrișul și Iucușenii și Doljeștii și cât(e) odgoane și stânjăni or eși, cât(e) a patra parte de satul Petrișul, acele odgoane și măsură să s(ă) de și schitului din Doljești. Însă, întâi să s(ă) socotească măsura Iucușenilor, cari parti de moșie, după înpărțala dintâi și după învoială, o au fost schinbat Dionisie Hudiciu cu 2 ani și mai bine mai dinainte cu măn(ă)stirile ce-au avut tocmlă și învoiale, și câți stânjeni i s-a mai faci piste Iucușeni, să i să de schitului din hotarul Doljeștilor, să s(ă) plinească măsura locului cu o a patra parti de Petriș. Și apoi, câți stânjăni or mai rămâne în Doljești din părțile Sandului Goi, iarăș(i) să s(ă) măsoare și să s(ă) de în trii părți, și doi părți să s(ă) de iar schitului, parte lui Dosoftei și parte lui Ursache Davidelu cari o au dat iarăși schitului pentru sufletul Catrinii și al nostru, și ca să-i slujască părinții schitului și trii sărindari

pentru sufletul Catrinii, dându-le și 20 lei, bani¹. Iar a trie parte de măsură ce s-a vini, aceia să o stăpânească iarăș Ștefan Goe, stâlpindu-i-să de o parté.

Iar pentru părțile din Tâlpăluști, ci esti parte lui Dosoftei Goi, Dionisie Hudici au lăsat parte acie a schitului să rămăe a lui Ursache Davidel și gin(e)rilor și fetelor mătușii sale, Catrinii.

Și după așezare aceasta s-au scris și carte g(os)p(o)d la dum(nealui) sulgeru Toader Buhuș să măsoare moșiile și să stâlpască parte lui Ștefan Goi ci i s-a vini din hotarul Doljeștilor de cătră părțile schitului. Și după cum ne-am așezat înainté dum(i)sal(e) vel logofăt și altor boeri, ne-am dat și scrisori unul la mâna altue ca să-ș stăpânească fieștecare parte sa. Și de ar eși pricină sau giudecată la parte vrune, el să răspundă. Și de ar eși vrune vro pagubă să-i lipsască parte, atunci să s(ă) facă socoteală să-i dădem loc de moșie ce a fi paguba lui.

Și pentru credința ne-am iscălit.

L(ea)t 7271 <1762> dec(hemvrie) 12.

I(e)rom(o)nah Dionisie Hudici <m.p.>.

...².

<Pe verso-ul filei a doua, scris în sec. XX>: N. 95; M-rea Doljești; Pach. XXVI, Doc. 48.

ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/48. Orig., hârtie difolio, filigran, cerneală neagră; pe prima filă sigiliul Mănăstirii Bisericiani aplicat în aceeași cerneală.

¹ Însemnare marginală.

² O semnătură indescifrabilă.

11

1762 (7271) decembrie 14

† Er(o)monah Dionisie Hudici dat-am scrisoarea me la mâna dumilorsale unchilor mei, Ursache Davidel și Ștefan Goi, precum să s(ă) știe că am am¹ făcut tocmală cu dumn(e)alor când am hotărât Petrișul de cătră alți răzăși și megieși, cum și întré dum(nealor) și, avându eu viață, dator să fiu a mergi să mă aflu și eu la hotărât ca să le dau mână de agiutor la toată dreptate ce s-a cădea, cu luare aminte la scrisori și la alte trebuiță ce s-ar întâmpla a hotarului, după datorie ce(a) părințască cătră neamul meu.

Așijderea, și pentru trii părți din hotarul Sudurenilor, de peste Prut, ce mi le-au dat danie dumn(e)alor la sfânta biserică, afară de parte a doi gineri a Catrinii. De s-ar întâmpla a scoate eu moșie și a o stăpâni, atunce să aibu a-i întoarce dum(nealui) a patra parte din Sudureni, ori moșie ori altă daré, cu ce ne-am învoit, fiindu că este dum(nealui), unchiul Ștefan Goi, cel mai slab între noi, ca să-i fie dumisale unchiului Ștefan dar, danie, de la sfânta biserică, necerându-i nime nici un ban cheltuiala, afară de a fi trebuință de hotărât.

Și pentru credința am iscălit.

L(ea)t 7271 <1762> dec(he)m(vrie) 14 dni.

Ier(o)m(o)nah Dionisie Hudici <m.p.>.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în sec. XX>: N. 53; 7271/1762 dec(embrie) 14; M-rea Doljești.

ASI, Mănăstirea Doljești, VII/53. Orig., hârtie difolio, filigran, cerneală neagră.

¹ Așa în orig.

12

1762 (7271) decembrie 14

Иѡ Григоріе Іѡан в(оє)вѡда, Б(о)ж(іею) м(н)л(о)ст(ію), г(оє)п(о)дар З(є)мли Молдавскѡи.

Priosvinție ta părinte mitropolit, dum(itale) vel log(o)f(ă)t i dum(itale) hat(man) Vasălie, adunându-vă la svânta Mitropolie, să luați sama între ficiorii Sandului Goi cu moșiile ce au a să împărți între dâșii, cu schitul Doljești. Și, în frica lui Dumn(e)zău să-i așezați și să-i împărțiți dându și scrisori unul la mâna altuie, înștiințându și pre domnie mea prin anafor.

Și dum(neata) văt(af) de aproz(i) să stai zapciu ca să ia zî hotărâre această giudecată.

Aceasta <scriem>.

L(ea)t 7271 <1762> dec(hemvrie) 14.

Прѡч(нѣ) вел лѡг(о)ф(е)т.

<Pe verso filei a doua, ulterior de altă mână>: Carte g(os)p(o)d de la Grigorie Ioan v(oe)v(o)d, să s(ă) împartă schitul Doljești cu feciorii Sandului Goe. 7271 <1762> dec(hemvrie) 14.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în sec. XX>: No. 66; 7271/1762 dec(embrie) 14; M-rea Doljești, pach. 10; al Episcopiei 45.

ASI, Mănăstirea Doljești, X/66. Orig., hârtie difolio, filigran, cerneală neagră, rupt la îndoituri; sigiliu domnesc inelar, oval, aplicat în cerneală roșie, având capul de bour cu steaua cu șase colțuri între coarne într-un scut oval flancat de doi lei rampanți și timbrat de o coroană deschisă mărginită de sabie și buzdugan și de slovele **Иѡ-Гр**, ce continuă în bandă, sub scut: **Иѡ 1761 Бѣ** (Io Gr(igorie) / Io(an) v(oie)v(od). 1761).

13

1762 (7271) decembrie 21

Иѡ Григоріи Іѡан в(оє)вѡда, Бож(іею) м(н)л(о)ст(ію), г(оє)подар Земли Молдавскѡи.

Dupe țidula ta, dum(neavoastră) veliților boeri, poroncim și domnia mea ca așa să urmăze. Iar neodihnindu-să vreo parte și s-ar cere la Divan, ușa Devanului să fie deschisă. Și am întărim și cu pecete domnii mele.

L(ea)t 7271 <1762> dec(hemvrie) 21.

Preînălțate doamne,

† Din luminată poronca mării tale, am luat sama lui Ursachi Davidel și Ștefan Goia, mazili, cu Dionisii Hudeciu ier(o)monahu pentru multă pâra și gâlceavă ce au între dâșii de împărțala moșiilor ce-au rămas a Sandului Goe, să s(ă) în partă în 3 părți pe 2 ficiori și o fată a Sandului Goii. Și pe un fecior a Sandului Goia îl clironomisești Dionisii Hudeciu, cu daniia ce s-au afierosit la Schitul Doljeștii a lui Hudeciu cu parte lui de moșii. Iar 2 părți le clironomisescu acești doi numiți mazili și, pe împărțala ce-au făcut întâiu pentru moșiile Sandului Goii au răspuns Dionisii Hudeciu că nu să poate odihni, că neștiindu stare locurilor moșiilor, adică lungime sau lățire lor, s-au făcut greșală la ace

împărțală, că <în> parte schitului să află mai puțin locu decât moșiile acestor mazili, ș-au cerut să s(ă) măsoare toată moșii, și a trie parte să ia schitul, clironomia unui frate, iar 2 părți să le stăpânească mazilii aceștia.

Pentru care pricină, stându de le-am luat samă, așe am socotitu că este cu cale și cu dreptate și am giudecatu: de vreme că la împărțala ce-au făcutu n-au știutu stare locului moșiilor a fieșticare mărime sau micșurare, să s(ă) facă izvodu de fieșticare moșié ce sintu lămurite fără pricină, și cu porunca mării tale, să margă un boeriu să le măsoare toate moșiile fâlcești, totu locul lor, și a triia parte să de schitului, și câtu nu i-a agiunge locul moșii undi-i schitul, să-i de lipsa, altu locu de moșié ce va fi aproape de schitu, și 2 părți să de acestor 2 mazili. Și, de iznoavă, de le facă împărțala cu dreptate după ce le va măsura moșiile, să rămăe odihniți și să rămăe pricinile curmati dintre dânșii.

Noi, peînălțati doamne, așe am socotitu și înștiințăm pe mările ta, iar hotărârea ce desăvârșită rămâne la preînaltă înțălepciune mării tali.

Plecati slugile mării tali.

7271 <1762> dec(emvrie) 20.

Manolache <Costahe> vel log(o)f(ăt).

Mih(alache) Sturza vel vor(nic).

L(upu) Balș vel vor(nic).

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: Anafora de giudecată cu Hudici i cu Goeștii. 7271 <1762> dec(hemvrie) 20.

ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 176-177 (condică de doc. originale ale Mănăstirii Doljești, referitoare la moșia Doljești, ținutul Romanului). Orig., hârtie difolio, cerneală neagră; sigiliu domnesc inelar, oval, aplicat în cerneală roșie, având capul de bour cu steaua cu șase colțuri între coarne într-un scut oval flancat de doi lei rampanți și timbrat de o coroană deschisă mărginită de sabie și buzdugan și de slovele **Іѡ—Гр**, ce continuă în bandă, sub scut: **Іѡ 1761 ЁѢ** (Io Gr(igorie) / Io(an) v(oie)v(od). 1761). Pe verso-ul filei a doua, stampila Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului.

14

1763 (7271) ianuarie 5

Іѡ Григоріи Иван в(о)вода, Бож(іе)ю м(и)л(о)стїю, г(о)сп(о)дарь Земли Молдавскон. De vreme ce domnii mele au jăluit rugătoriul nostru, er(o)monah Dionisâi Hudici asupra unchiului său Ștefan Goe ot Șeptelici, zicând că i-au luat cu chizășie sa 60 lei cu baș de la un Iacob jid(ov) din Roman și, trecând 2 ani și mai bini la mijloc, și nedând banii, au plinit jidovul banii de la Dionisâi. Și găsându-l Dionis(ie) pe Goe aice în Eș și dându-i poronca domnii meli răvașul de jalbă ce jăluisă ca să ste la giudecată la dum(nealor) veliții boeri ca să i s(ă) plinească banii și cheltuiala lui Hudici, n-au stătit la giudecată și s-au dus.

Așjdere, mai jălui că la împărțalili moșiilor ce-au avut cu Ursachi Davidel și cu acel Ștefan Goe, i-ar fi dat Dionis(ie) 20 lei lui Davidel și ei neurnindu-să de acele așezări, au rămas să-i dea Davidel banii înapoi. Și iar s-au dus de aici și banii n-au dat.

Drept acee, volnicim domnie me pe sluga noastră, acestu aprod, să aibă a merge la Suceav(a) și să apuci pe Ursache Davidel să plinească acei bani, cum și de la Ștefan Goe iarăș(i) să plinească acei 60 lei cu dobânda lor și să-i de la neguțitor, de unde i-au luat

Dionisăi de l-au plătit pe dânsul. Însă prin știre isprav(nicului) de țin(u)t. Iar, având mai multe a răspundi și nedând banii acolo, să-i aducă de față la Divan.

Într-alt chip să nu fii.

Let 7271 <1763> ghen(arie) 5.

Πρωτ(ητ) κελ λωτ(ο)φ(ε)τ.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: Datorie lui Ștefan Goe. 7271 <1762> ghen(arie)5.

ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 174-175 (condică de doc. originale ale Mănăstirii Doljești, referitoare la moșia Doljești, ținutul Romanului). Orig., hârtie difolio, cerneală neagră; sigiliu domnesc inelar, oval, aplicat în cerneală roșie, având capul de bour cu steaua cu șase colțuri între coarne într-un scut oval flancat de doi lei rampanți și timbrat de o coroană deschisă mărginită de sabie și buzdugan și de slovele **Iw-Γρ**, ce continuă în bandă, sub scut: **Iw 1761 Бк** (Io Gr(igorie) / Io(an) v(oi)e v(od). 1761). Pe fila a doua, ștampila Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului.

15

1763 (7271) mai 31

† Eu, smeritul între monași Dosofteiu Goe, dat-am adevărată scrisoarea mea la mâna fraților și părinților de la schitu(l) Doljeștilor pentru pricinile judecății și a neodihnii ce au cu înpărțelile moșiilor, pentru parte mea, cu cumnatul meu, Ursachi Davidel, și cu frati-meu, Ștefan Goia, fiindu că eu am fostu datu toată parte mea ce mi s-a alege moștenire părintască din moșie, danie schitului de la Doljești. Deci, după înpărțelile și giudecată ce-au avutu, de nu să vor învoi, și ar mai umbla trăgându-să pren giudecăți, și eu, smeritul, mă rog lumnatei giudecăți să socotească dreptate lui Dumn(e)zeu, să facă între dânsii pace, socotindu înpărțala de iznoavă. Și, măsurându-să moșiile și socotindu-să zestrile ce-au luat soru-mea și altile toati ce-au prăpăditu soru-me, și atunce, cé va da dreptate a trie parte, parte mea, aceia o am datu și o am închinatu lui Dumn(e)zeu și sfântului schit din Doljești, și o dau și acmu cu această scrisoare din totu sufletul méu, ca să fie vicinică sfintei biserici, pentru pomenirea noastră și a părinților și a totu neamul lor. Și nime, într-un nemică mai multu supăraré să nu-m(i) facă fiindu că eu, parte mea am datu și o dau, ce mi s-ar veni, o a trie parti. Iar cu parti surori-mea și a frăține-meu, triabă n-am, ce la voe și stăpânire lor au rămas. Și frăține-meu să i să de locu undi i-a plăce și i-ar fi voe lui, ca să-i fie loc de casă și de hrana odihnii, însă însurându-să.

Deci fiindu noi de un neam și sânge cu numitul Deonisii Hudici și îndemnătoriu la începire acestui sfânt lăcașu și schitul făcutu pe Doljești, moșie strămoșască, cum și alti moșii ce-au lăsatu Dionis(ie) Hudici sfântului schitu, pentru hrana lui sântu toate de la moșii și strămoșii noștri și lăstate pentru pomenire lor și a noastră, unde și noi datori sântem păr la sânge și la moarti a răbda ca să ne închinăm de la Împăratul mării, de vremi că biserica esti moștinitoare mea și Diones(ie) încă este fratile și nepotul nostru. De s-ar întâmpla frati-meu sau din nepoții noștri a strămuta moșiile cele părințești la neamuri streine, volnici să fie moștinatorii mei, părinții schitului, aș ceri dreptati lor.

Pentru aceia rogu-vă frații mei, pentru Dumn(e)zeu, să socotiți a părăsă război și vrajbă ce iasti între voi și să vă dați liniște și dragosti unul altue, căci ca o umbră și vis esti viața noastră și să nu vă pae rău de aceasta. Că, parti mea <este> dată pentru pomenire vecinică a tuturor.

Și am scris eu cu mâna mea, de voe mea, în schitu în Doljești și pentru credința am iscălitu.

L(ea)t 7271 <1763> mai 31.

Monah Dosotheiu Goia, puindu-mi și peceti <m.p.>¹.

Ionichie episcop Roman(u)lui <m.p.>.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: Dania lui Dositheu Goia pe Doljești.

<Pe verso-ul filei a doua, ulterior de altă mână; data cu cifre arabe>: Danie monahului Dosotheu Goe din leat 7271 mai 31, întărită de răposat Io(a)nichie episcop. Dosotheiu Goia.

ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 89-90 (condică de doc. originale ale Mănăstirii Doljești, referitoare la moșia Doljești, ținutul Romanului). Orig., hârtie difolio, cerneală neagră; sigiliu inelar octogonal, neclar, aplicat în aceeași cerneală. Pe verso-ul filei întâi, ștampila Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului.

¹ Sigiliu inelar.

16

1763 (7271) iunie 11

Иѡ Григѡріе Иѡанъ в(о)сѡвѡда, Бжжію милост(ію), г(о)сп(о)дарѣ Зѡмли Мѡлдавскон. Cinst(it) părinti și iubitorul de Dumn(e)zău rugătorul nostru, svinție sa chir Ionichii, episcopul Romanului, i credincioș(i) boerii noștri, dumn(e)alui Toader Buhușu, biv vel sulgeriu, i Ghiorghii, biv vel pit(ar), ispravnicii Romanului, vă facem știri că ni s-au jăluitu rugătorul nostru Dionisii Hudiciu, ier(o)monah de la schitul Doljeștii ot Romanu, zicându că avându pe un Dosofteiu Goia afierositu cu toată moștenirea sa părintască la numitul schitu, și acel Dosofteiu Goia mai ari un frati, Ștefan, și o soru, Catrina, pe care au ținut-o Ursachi Davidel, și la împărțala ce-au avutu întâiu, făcând greșală, neștiindu stare locurilor moșiilor, cum și din alte rămășițuri părințăști, viindu aice de au făcutu jalobă și neputându-se ei să s(ă) învoiască după împărțările ce-ș(i) mai făcusă, i-am orânduitu domnie me la dum(nealor) veliții boerii de le-au luat sama pre amăruntul și, după cercetarea dum(nealor) veliților boeri ne-au înștiințat prin anafura, cari s-au întăritu și de către domnie me să urmezi. Și, după anafura și carte g(os)p(u)du ce s-au scris atunce, Ștefan Goia și Davidel la sorocu n-au venit acolo ce s-au chematu de boeri să li se măsoare moșiile și să s(ă) împartă după hotărârea anafuralii și, cu urneli și lungiri ce înblă Ștefan Goia i Davidel, neodihnindu-să nici cu giudecăți și împărțări și de cătră nestarea lor aducându-să pagubă și supărari schitului.

Pentru cari, fiincă moșiile părințăști celi mai multi sint la acel țin(u)t, iată că s-au orânduitu la svinție ta părinti episcop și la dum(nealor) numiți boeri, văzind carte domnii meli să sorociți pe Ștefan Goia și pi Davidelu, și de nu vor veni după sorocu dum(nealor) is(pravnicilor), să trimiți să-i aducă. Și, fiindu cu toții de față, și pentru moșii de nu i-ți pute așeza acole în Roman, dum(nealor) numiți(i) boeri să mergeți la moșii și să le măsurati toate hotarăle lor ce-or fi dezbatute și apoi, după hotărârea svintii pravile, puindu toati celi părințăști la mijlocu să-i împărțiți, dându-le mărturii iscălitu la fieșticari parti. Ca de nu s-ar mai odihni vreo parte și ar veni să mai supere Divanul cu jalobe, nesupuindu-să la dreptate, să avem știré. Cum și pentru așăzarea ce ari de moșii Dionisii Hudiciu cu Ștefanu Goia, ce i să va afla și s-a căde cu dreptate aș lua Ștefan Goia de la Dionisii Hudici, să-i stâlpiți ace parte de moșie de schinbu din moșiile schitului de o parte, undi s-a căde cu dreptate.

Și să ia sfârșitu acesti pricini, altă lungiré să nu mai fié.

Aceasta scriem.

7271 <1763> iun(ie) 11 dni.

Прѡч(ит) вел лѡг(о)ф(е)т.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: 7271 iun(ie) 18. Carte domnească către episc(opul) de Roman pentru Dosotheu Goe.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în sec. XX>: No. 36; 7271/1763 iun(ie) 11; M-rea Doljești, pach. 1.

ASI, Mănăstirea Doljești, I/36. Orig., hârtie difolio, filigran, cerneală neagră; sigiliu domnesc inelar, oval, aplicat în cerneală roșie, având capul de bour cu steaua cu șase colțuri între coarne într-un scut oval flancat de doi lei rampanți și timbrat de o coroană deschisă mărginită de sabie și buzdugan și de slovele **Іѡ–Гр**, ce continuă în bandă, sub scut: **Іѡ 1761 Бѣ** (Io Gr(igorie) / Io(an) v(oie)v(od). 1761). Pe fila a doua, ștampila Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului.

17

1763 (7272) noiembrie 22

† **Іѡ Григоріе Іѡан в(о)е)вѡда, Бѡж(іе)ю мил(о)ст(і)ю, г(о)с(о)дѡрь Зѣмли Мѡлдавскѡи.** Credincios boierul domnii mele, dum(nealui) Costandin Canano biv vel pah(arnic), is(pravnic) de țin(u)t(ul) Sucevei, îți facem știré că ni s-au jăluit rugătoriuл nostru Dionisii Hudici ier(o)monah zicând că având așezaré de schimbu cu un unchiu al său, Ștefan Goe, și cu un Ursache Davidel de la acel țin(u)t de împărțala moșiilor Sandului Goe, părintelui lor. Și, după giudecățile ce-au avut aice înainte dum(nealor) veliților boeri s-au sorocit în 2-3 rânduri ca s(ă) vie aice înainte rânduiților boiri să-i așeză și să-ș(i) ia moșiile ce li s(ă) va căde de la numitul Dionisie. Și nu vin să-ș(i) ia părțile lor de moșie, ce împlă cu urnirea ca să rămăe numitul Hudici în supărări.

La care, cerșând dreptate, iată că-ți scriem dum(itale) să aduci de față atât pe Ștefan Goe, cât și pe Davidel, și să le pui zi de soroc ca s(ă) margă să-și ia părțile lor de moșie, și mai multă jalobă să nu ne vie, dându și mărturie dum(itale) la mâna cui s-a cădea, ca de s-ar mai tragi la Divan să avem știri.

Aceasta scriem.

L(ea)t 7272 <1763> noem(vrie) 22.

Прѡч(ит) вел лѡг(о)ф(е)т.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: Carte de la mărie sa Grigorie Ioan v(oe)vod de schimbături ce au Hudici cu Ștefan Goia i cu Ursachi Davidel. 7272 noem(vrie) 22.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în sec. XX>: No. 107; No. 37; 7272/1763 noem(brie) 22. M(ănăsti)rea Doljești, pach. 1.

ASI, Mănăstirea Doljești, I/37. Orig., hârtie difolio, filigran, cerneală neagră; sigiliu domnesc inelar, oval, aplicat în cerneală roșie, având capul de bour cu steaua cu șase colțuri între coarne într-un scut oval flancat de doi lei rampanți și timbrat de o coroană deschisă mărginită de sabie și buzdugan și de slovele **Іѡ–Гр**, ce continuă în bandă, sub scut: **Іѡ 1761 Бѣ** (Io Gr(igorie) / Io(an) v(oie)v(od). 1761). Pe fila a doua, ștampila Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului.

18

1764 august 4

Иѡ Григоріе Аѡлѡандръ Гнка в(ое)вѡда, Бѡж(їю) мѡл(о)ст(їю), г(ос)п(о)дарь Земли Мѡлдавскѡи. Cinstit părintele și rugătorul nostru, sfinția sa chir Io(a)nichie, episcopul Romanului, i credincios(i) boerii noștri, dum(nealor) Ilie Sturza, biv vel sulger, i Toader Buhuș, biv vel sulger, i boeriul nostru Tănase Meleghe, vornic de poartă, vă facem în știré că domnii mele au dat jalobă rugătorii noștri călugării de la schitul Doljăstii, rugându-să să li s(ă) rânduiască hotarnici să le hotărăscă moșie Doljăstii de către moșiile Mănăstirii Bărboiului și alte părți de moșie ce au danie și cumpărături în siliște Șărății și într-alte șiliști împregiurul schitului.

Pentru care, fiindu svinția ta, părint(e), și dum(nealor) boeri(i) rânduiți ca să hotărăți moșiile dum(nealui) Ioan Sturzei, vel vornic, ce are împregiurul Miclăușenilor de către moșiile acestui schit, vă scriem, hotărându-să moșiile dum(nealui) vor(nicu)lui de către moșiile schitului, să hotărăți și Doljăstii din gios, de către Bărboiu, cum și părțile din Șărății și dintr-alte locuri. Și, alegându-le după scrisori, după dreptate, să le stâlpiți și cu pietre hotară, dându și mărturie hotarnice, însă nu neiscălite.

Așijderea, și pentru împărțările de moșii ce ari schitul cu Ștefan Goia și cu nepoții săi, după hotărâre giudecății și anaforalii ce au avut cu Dionisie Hudici. Însă, luându-le sama și după sfânta pravilă, puindu la mijloc atât moșiile, cât și alte zestruri ce-au avut ficiorii Sandului Goe, să le faceți împărțială și hotărâre cu bună drepte, odihnindu atât pe călugării de la schit, cât și pe ficiorii Goii. Și, după împărțare ce-ți faci cu dreptate, să dați și mărturii la fieștecari parte. Iar, neodihnindu-să vreo parte, atât cu alegerea și hotărârea, cum și cu împărțare ce viți faci, să dați zi de soroc și, împreună cu mărturiile ce vezi faci, să vie de față la Divan.

Asta scriem.

1764 av(gust) 4.

Прѡч(ит) вел лѡг(о)ф(е)т.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: De la Grigorii Alecsandru Ghica v(oe)vod. Carte g(ospo)d ca să s(ă) hotărăscă moșiia Doljăstii i proci. Și danii din moșiia Șărății. 1764/7272 avg(ust) 4.

ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 180-181 (condică de doc. originale ale Mănăstirii Doljăsti, referitoare la moșia Doljăsti, ținutul Romanului). Orig., hârtie difolio, cerneală neagră; sigiliu domnesc inelar, octogonal, aplicat în cerneală roșie, având în scutul oval capul de bour cu coarnele drepte cu o stea cu șase raze între ele, în dextra și senestra botului soarele și luna nouă, scutul fiind timbrat de o coroană închisă și având de o parte și de alta slovele: **І-Г / А-Г / в-в / 1764** (Io Grigorie / Alexandru Ghica / voievod / 1764). Pe verso-ul filei întâi, ștampila Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului.

19

1765 februarie 5

Иѡ Григѡріе Аѡлѡандръ Гнка в(ое)вѡда, Бѡж(їю) мѡл(о)ст(їю), г(ос)п(о)дарь Земли Мѡлдавскѡи. Credincios boeriul domnii mele, dum(nealui) Costandin Cogălniceanu, biv vel stol(nic), ispravnecul de ținutul Sucevii, facem știré dum(ital)i că înainte acist(ui) <cinstit>¹ și credincios boeriul domnii mele, dum(nealui) Ștefan Ruset, vel log(o)f(ă)t, au avut giudecată de față rugătorul nostru iermonah Dionisie Hudici cu

unchiu-său, monah Dosofteiu Goia, jăluindu Dosofteiu Goia că vrându nepotu-său Dionisie Hudici să facă pentru pomenire un schit de lemn pe Siret, la Doljăști, în țân(u)tu(l) Romanului, și fiindu chemat și el, de a sa bună voe ș-au dat moștenirea sa din moșie Doljăștii bisericii ce s-a face, iar la alte moșii, cu frate-său, Ștefan, și cu soru-sa, Catrina, să nu s(ă) mestece, cum nici frații săi în Doljăști.

Și acmu Dionisie piste Doljăști au mai luat și o a trie parte de satul Iucușenii, făcând schimbu cu moșie Lățcanii, de au lipit-o iarăși cătră moșia Doljăștii, cu care parte din Iucușeni au luat moștenirea sa, a lui Dosofteiu, mai mult de un sat decât i să cuvine, și frăține-său și nepoților surorii-sa nu le rămâne nici în giumătate după cum au luat Hudici la biserică, și ceri dreptate.

Iar Dionisie Hudici au răspuns cum unchiu-său, Dosofteiu Goia, la voroava ce au avut pentru facerea schitului, când i-au dat moștenirea sa din Doljești, au zis că-i mai tot satul a tatului lor, după cum i va da și scrisori vechi, și hotarnică și zapise nooi de cumpărături de la neamurile sale, dându-să și pre sine sângur și cele ce va avea să fie toate a schitului. Dar suru-sa și frate-său nicidecum, la acea vreme, n-au priimit aș da părțile sale din Doljești, cum și Dosofteiu lăsându pe Hudici sângur la cheltuiala bis(e)ricii. Și el n-au venit, ce au pornit cu gâlcevi pe frații săi să contenească lucrul bisericii.

Iar mai în urmă, văzându gâlcevile fraților ce s-au pornit dintr-însul asupra bis(e)ricii, s-au întorsu Goia la Hudici și i-au dat alt zapis pentru toată parte sa de moștenire din toate moșiile, pre carele sângur l-au dat de l-au iscălit și episcopul Romanului, cum și el, asemenea, au luat zapis de la Hudici, legându-s(ă) să trăiască împreună cu răbdare și cu bună dreptate sporindu și slujându sfintei biserici. Și Goia, iarăși, neîngăduind să s(ă) gătească biserica și de al doile rând, iarăși cu viclenie s-au dus din Doljăști la soru-sa și la frate-său și le-au dat și lor zapise de danie pe parte sa. Și, cu sfatul lor, călcându zapisul lui cel cu blestăm, s-au dus în Săhăstrie Putnii de s-au călugărit. Și, în urma lui, viindu cumnatu-său, Davidel, și cu frate-său la Doljăști, în vreme primăvării, să-l poprească de lucru bisericii, ce sfătuire au fost între dânșii cu alți răzăși, neamul lor, pentru zavistie ce era între dânșii, nu știe, ce în miezul nopții s-au trezit cu foc aruncat pe sapa casăi, înpotriva vântului, care, de nu l-ar fi deșteptat mila lui Dumnezău, până a nu sparge focul să între în pod, să topiia cu șapte-8 suflete. Din caré foc au avut mari pagubă, dar i-au lăsat în sama lui Dumnezău. Și în urma focului, trăgându iar pe Hudici la giudecată în Eș, li s-au pus zi că vie și Dosofteiu, fratile lor, și așé să li s(ă) curmă pricina. Și viind Dosofteiu, și stând înainte arhieriei și boeri de le-au luat sama, i-au hotărât prin carte de giudecată și cu învoială ca s(ă) stăpânească schitul Doljeștii dreaptă parte lui Dosofteiu ce va fi, a triia parte din moștenire părintască, dovedindu-să că iaste dreată afierosire bisericii, și Dosoftei să șadă la Săhăstrie undé ș-au ales odihna sa, și mai multă supărare schitului să nu facă. Cum și Dionisie de datorie sa și de altile să nu-l superé. Iar zapis(ă) de danie ce-au dat la frații săi să nu s(ă) ție în samă.

Iar după aceste, din bunăvoia lui Dumnezeu și agiutoriu a pravoslavnici creștini s-au zidit întru același loc și măn(ă)stiré de piatră, întru slava și lauda Sfintei Toițe. Și stând Hudici cu Ștefan Goia și cu cumnatul lor, Ursache Davidel, să-și împartă moșiile pe 3 frați, surorii lor, Catrinii, i-au lăsat toată zestrea, cum și bucatile ce-au rămas părințăști, și i-au dat și un sat, Ilișenii, piste Prut. Iar parte lui Dosoftei Goii danie, schitului i-au dat părțile din Doljești și din Tălpăluești, de la Vaslui. Cari, socotindu-le că sânt mai mult de un sat, au luat Davidel osăbit zapis de la Hudici, că de va eși măcar a parta parte din Tălpăluești, să fie și el tovarăș la cheltuieli când ar eși vreo pricină în parte moșiilor lor. Iar lui Ștefan Goia i s-au dat pol sat de Petriș și a triia parte din Iucușeni, la Roman, cari această a triia parte din Iucușeni, mai în urmă, luând-o Hudici de la Ștefan Goia cu 2 zapise de așăzaré, au schimbat, după cum au arătat Dosofteiu Goia. Dar, la acea vreme, eșind Ilișeștii, moșie ce s-au dat lui Davidel, cu pricină, și

trăgând Davidel pe Ștefan la giudecată, și Ștefan cu cumnatu-său pe Hudici să meargă să dizbată moșiia au să facă altă împărțală, la care, având Ștefan frică de Davidel, au rugat pe Hudici să-i dea alt zapis pentru schimbul Iucușenilor mai cu puțină daré, din cari pricini, cercându-și zapisăli și moșiile cine cât loc stăpânește, s-au găsit împărțala făcută cu greșală. Neavând în mână scrisorile și neștiind moșiile, că s-au aflat la Ștefan Goia stăpânind cu gium(ă)tate de sat de Pietriș și gium(ă)tate de satu de Bădești, și acea a triia parte de Iucușeni, și sora lui, Catrina, sat întreg Ilișenii și câtăva somă de zăstré, iar schitul <loc gol> în Doljăști, și s-au aflat puțin oarice mai mult de a patra parte. Iar în Tălpăluști mai nimică, cari și această puțină parti au cumpărat-o cu cheltuélile și pagubile ce i-au făcut. Și scrisorile Ilișenilor fiindu prăpădite și Davidel nevrându a-și îndrepta moșiia sa, cu scrisorile megieșilor s-au lepădat. Și cu giudecată ceri să ia piste zăstré și part din moșiile ce să află dezbatute. Și, făcându-se întré dânșii împăcheré, au făcut dooi-3 rânduri de scrisori și împărțele și tot nu s-au odihnit nici o parte, nici alta. Și eșindu și înainte dum(i)lorsali veliților boeri, și giudecându-s(ă), zice Hudici că așa au găsit cu cali, de vremé că împărțala dintăi s-au făcut făr dé scrisorile moșiilor, și moșiile era neștiute, și să află în parte unui frate loc mai mult, și la altu mai puțin, și de moșie de piste Prut, Davidel să lepăda arătând-o cu pricină. Pentru acéia au hotărât prin anafora, ce iaste întărită și cu pecete domnii, că așé află cu cali și cu bună dreptate să s(ă) rânduiască boeri să meargă dinpreună cu dânșii să le măsoari toate moșiile ce au dizbătute și făr de pricină și, de iznoavă, să le facă împărțală, și așa să-i odihnească rânduindu-i-să și boerii cu osăbită carte. Cari giudecată, de iase după cum au dat samă Hudici, cu dreptate iaste hotărâtă. Dar Goia și Davidel n-au urmat nici împărțăliilor, nici giudecății, și n-au mai venit să ia sfârșit. Și iarăși, în urmă, vinindu Dosofteiu Goia la schit și văzându supărările ce trage schitul de frații săi, de iznoavă au mai întărit și cu altă scrisoari daniia sa, pe a triia parte din toată moștenirea părinților săi, ce i s(ă) cadé din toată parte lui să fie schitului. Și, în câteva rânduri li s-au dat și soroc să vié să-și măsoare locurile și să ia sfârșit, și nici într-un chip n-au urmat.

Iar acum, găsându Dosofteiu Goia pe Hudici în Iaș, și aflând că nu sint scrisorile lângă dânsul l-a tras la dum(nealui) vel log(o)ff(ăt) și au tăgăduit scrisorili danii sali zicând că numai din Doljăști au dat și moșie nu iaste a parta parte cum zice Hudici, ce iaste mai mult de gium(ă)tate de sat numai parte tătâni-său și le înneacă moșie, cum și în Tălpăluști tăgăduéște că-i mai mult, și la Pietriș le pune gium(ă)tate de sat mai mult, și cere la Hudici să-i dea o sută și optuzăci de lei, cu datorie ce sint datori, și să-i lasă acea a triie parte de Iucușeni ce-au făcut-o schimbu. Iar Hudici au răspunsu că, afară de cheltuiala și paguba ce au tras dispré dânșii, de va priimi Dosofteiu să-i dea scrisoare că parte moștenirii sale, ce au dat-o sfintii biserici pentru pomenirea sufletului său și a părinților, acum, piste rânduiala sfintei pravilé, o ceri înapoi și să ia bani și să-i dea frăține-său și cui va fi voia, priimești să-i plăteasă datorie frăține-său. Și să-i dea și 100 lei să priimești, și încă iartă și toată chetuiala și paguba ce i-au cursu, numai să s(ă) odihnească călugării schitului de cătră dânșii.

Și, nefiind scrisorile aceste de mai sus arătate, și Ștefan Goia și nepoții lor aice ca să s(ă) poată cunoaște toată nedreptate dintré dânșii, și Dosoftei tăgăduind zisăle lui Hudici, nu s-au putut hotărî de aice. Ce, fiind și ei trăitori acolo la Suceavă, s-au orânduit cu giudecata la dum(neata), și-ți scriem, văzând carte domnii mele, să aduci pe Dosofteiu Goia și pe frații și nepoții lor față înainte dum(ital)i. Și, în frica lui Dumnezău, cu amărunt să ei sama tuturor scrisorilor și zisălor jalobililor ce s-au scris mai sus dispre amândooi părțile și, aflând că sânt drepte jalubile ce mai sus au arătat Hudici, și Goia au tăgăduit înblând iarăși cu vicienii, atunce să urmezi după sfânta pravilă, ca toate cele ce sânt date, afierosité, bisericii să să păzască a fi ca un temeiu neclătît. Și iar, și după sfânta pravilă, puindu toată

moștenire părintască, atât moșiile, cât și alte zestruri, de iznoavă să le faci împărțială cu dreptate și în frica lui Dumnezeu odihnindu pe fieștecari cu dreptate sa ce li să cadea.

Iar de nu s-ar pute odihni și așaza fără măsură moșiile, îți poronim domnia mea să triimiți un mazil, omu de ispravă, și cu-n omu al dum(ital)i să meargă împreună cu dânșii la numitili lor moșii ce au împărțitoari, și să li măsoare cu pământul fiind și ei toți față să facă izvod. Și, aducându-i iarăși înainte dumitali, să-i împarți dându-li și împărțială la mâna fieștecăruia de parte sa. Ca de nu s-ar odihni vreo parte, și ar mai umbla fără dreptate supărând Divanul cu mărturie dum(ital)i, să avem știre. Iar acele împărțali răle ce s-au făcut între dânșii de neodihnă, să le ei și, de or fi odihniți cu toții, înainte lor să s(ă) rumpă. Iar de nu s-or odihni acolo, să le faci izvod și cu izvodul dum(ital)i să le triimiți pecetluite la dum(nealui) vel log(o)f(ă)at ca, viindu ei față, una să nu s(ă) mistuiască și, în scurt, cu tot chipul să te silești ca să-și afle fieștecaré dreptate sa, ca și călugării de la schit mai mult să nu s(ă) supere.

Așijderea, să mai iai sama și pentru datorie ce au plătit Hudici pe Ștefan Goia la negustorii ce-au fost chizăș, avându zălog moștinirea sa de moșii. Cum și pentru cheltuiala ce s-au făcut și va face și acmu cu măsuratul moșiilor. După cum vei afla dum(neata) mai cu dreptate să-i socotești, și cui ce a fi de împlinit, să îplinești hotărându toate pricinile prin carte de giudecată ca mai multă jalubă să nu ne vié.

Aceasta scriem.

Let 1765 fevr(uarie) 5.

Прѡч(ит) вел лѡг(о)ф(е)т.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: Carte de giudecată, Hudici cu Dosoftei Goia.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în sec. XIX>: 1765 fev(ruarie) gospod cătră Costandin Cogălnicean, isprav(nic) de Suceav(a) pentru parte lui Dosothei Goe de au dat Doljeștilor.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în sec. XX>: N. 110; M(ănăsti)rea Doljești, Pach. XXVI, Doc. 49.

ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/49. Orig., hârtie difolio, cerneală neagră; sigiliu domnesc inelar, octogonal, aplicat în cerneală roșie, având în scutul oval capul de bour cu coarnezle drepte cu o stea cu șase raze între ele, în dextra și senestra botului soarele și luna nouă, scutul fiind timbrat de o coroană închisă și având de o parte și de alta slovele: **І-Г / А-Г / В-В / 1764** (Io Grigorie / Alexandru Ghica / voievod / 1764).

¹ Omis.

Gavriil mitropolit Moldavii adevărim <m.p.>

† Adecă eu Ștefan, ficiorul Sandului Goia, nepot lui Dumitrache Goia vătaf, adevăresc cu această scrisoare a mea la mâna nepotului Dionisie Hudici er(o)monah și la toți părinții călugări de la Schitul Doljeștii, ce iaste în ținutul Romanului, unde să cinstești și să prăznuiește hramul Sfânta Troiță, precum să s(ă) știe că rămăind noi de la părinți trii copii, anume Catrina, și Dumitrache și Ștefan, ficiorii Sandului Goia și Aniții, fetii lui Săvenel. Deci, sora noastră, Catrina, fiind sor(ă) mai maré, s-au măritat după Ion Șeptelici căpit(an) și, murind Șeptelici căpit(an), au luat-o Ursache Davidel post(elnic) și, murind și

sora noastră, i-au rămas cu Șeptelici dooi fete, și cu Davidel doi copii. Și frate-mieu cel mai mare, Dumitrache, încă până a nu s(e) călugări, ș-au dat parte sa din moștenirea părintască daniel schitului ce să începuse întâi de lemn la Doljăști, cum și după ce s-au călugărit iarăși au întărit cu scrisorile sale toată moștenire ce i să cădea părintască, cum arată în scrisorile sale ce au dat la mâna nepotului nostru, Dionisie Hudici, și a părinților călugări de acolo.

Și rădicându-mă eu în vârstă și vrând a ne împărți moșiile pe trii frați, adevă cumnatul nostru, Ursache Davidel, și frate-mieu, Dumitrache, ce să numește din călugării Dosofteiu, și împreună și cu mine, Ștefan Goia, atuncea am fost dat parte frăține-mieu, lui Dosofteiu, părțile de moșie din hotarul Doljeștilor unde iaste schitul, socotindu-le a fi mai mult de giumătate de sat, și părțile din Tălpăluștii, la Vaslui, care și acele s-au socotit de noi a fi mai mult de a patra parte de sat. Dar scrisorile acestor părți de moșie de Doljești și de Tălpăluștii n-au fost la noi să le dăm, de care împărțală și atuncea au fost multă pricină între noi. Dar, răspunzându nepotul nostru, Hudici, că de vor eși măcar și trii părți de sat, să va mulțămi. Și fiind cumnatul meu, Ursache Davidel, în prepus, au zis cum că știe că iaste moșie în Doljăști și în Tălpăluștii mai mult de un satu și au luat de la Hudici osăbită scrisori la mâna sa ca de ar eși Tălpăluștii giumătate de sat, sau și până la a patra parte, atuncea să fie Hudici dator a sta împreună la cheltuiali pentru dezbătutul moșiilor. Și, fără(ză) zăbavă, tâmplându-să de-au eșit cu pricină moșie de piste Prut ce luasă cumnatul meu, și el nevrând a sta la dezbătutul moșii să-și îndrepteze hotarul cu stăpânire(a) moșilor și părinților noștri și cu scrisorile răzășilor, și silindu-s(e) a intra în părțile mele și a schitului. Pentru acéia, am silit și pe nepotul nostru de-au venit la Iași, din care pricină am făcut între noi în multe chipuri împărțale și cându unul nu ne odihniem, când altul.

Și nepotul nostru, Hudici, încă au prins a răspunde că are și el strâmbătate, că unde am socotit că dăm schitului mai mult de un satu și de cum era mulțămit să fi eșit și trii părți de sat, n-au eșit moșie în Doljești și în Tălpăluștii, după ce-au luat scrisorile, nici în giumătate de trii părți de sat după cum i-am arătat noi parte. Și eșind cu toții la giudecata prin anafora că, de vreme că moșiile n-au fost știute, nici scrisorile n-au fost la împărțare, au găsit cu cale și cu dreptate să s(ă) măsoari moșiile fălcești sau cu pământul și apoi să s(ă) împartă în trii părți pe trii frați. Și câtă moșie i-a lipsi, de nu va agiungé schitului din hotarul Doljeștilor ca s(ă) cuprindă a trie parte, parte lui Dosofteiu Goia, atuncea să s(ă) împlinescă acea lipsă dintr-alte moșii ce ar fi mai aproape de schitu.

Și iarăș trecând câtăva vreme și eu, cu cumnatul meu, nemai adunându-ni să s(ă) măsoari moșiile, nici viind la așazăre după cărțile domnești, și soroacile ce ni s(e) triimetea de cătră părinții schitului să ne adunăm să ia sfârșit și odihnă schitul, cum și noi, iată s-au tâmplat acum, fiind nepotul nostru în Iași, și noi amândoi frații iarăși aflându-ne la Iași, ne-au tras la giudecată ca s(ă) ia hotărâre. Deci noi, la ce de pe urmă nepriimindu gălceavă și mai vartos, cunoscând că moșie au eșit mult mai puțin decât am avut tocmală de am dat schitului la acea vreme, pentru acéia am stătu la pacé și la învoială și întru acest chip, cu a mea bună voe, și împreună cu frate-mieu, Dosofteiu, înainte a oameni de cinste, ne-am priimit că nu ne mai luptăm cu sfânta biserică, căci stând la socoteală și dovadă pentru moșie Doljeștilor și scoțând dovezi, ne-am încredințat și noi că cu adevărat iaste puțin lucru, mai mult de a patra parte de moșie, părțile tătâni-mieu în Doljești. Și, văzând această încredințare, și socotind și pomenire noastră, și cheltuiala și supărarea ce-am dat cu toți frații până acum, de a noastră bună voe ne-am umilit la suflet și am plecat la pace și ertăciune, și din tot sufletul meu am dat sfintei mănăstioari toate aceste părți a tatului nostru de moșie din hotarul Doljeștilor ce iaste înpregiurul mănăstioarii. Și am dat mănăstirii și a trie parte de satul Iucșenii, ce iaste iarăși la ținutul Romanului, care măcar că întâi o dedesăm cu zapis de schimbătură, de-au schimbat-o nepotul nostru Dionisie Hudici

cu Mănăstirea Bis(e)ricanii și cu Mănăstirea Săcul, luându-și schitul Doljeștii de la Biserici satul Lețcanii ce iaste alătura, pe din sus de Doljești. Dar, tâmplându-s(e) de-au eșit lipsă moșiile parte ce s(e) făcuse din moșii, iar acum la așăzarea și învoiala aceasta au rămas și Iucșenii de i-am dat dreaptă parte ce să cădea frăține-mieu, lui Dosofteiu, cari și cu a mea voe am dat să fie sfintei măn(ă)stioari moșie ca și Doljeștii.

Deci, de acum înainte să fie sfintei mănăstiri Doljeștii și de la mine, Ștefan Goia, danie și întărită împărțală și vecinică așăzare pe toate aceste părți de moșie din hotarul Doljeștilor, cum și această a trie parte de Iucșeni, moșie stătătoare cu tot venitul în véci după cum iaste drept dată danie și de frate-mieu, monah Dosofteiu, așe să fie de astăzi înainte și de la mine sfintei măn(ă)stiri pentru pomenire sufletelor noastre și a părinților și a tot neamul nostru. Și după zapisul meu acesta să-și facă mănăstire și ispisoc de întăritură și să-ș(i) hotărască moșiile cu pace.

Însă într-alte siliști ce mai avem moșie ce iaste iarăși parte părinților noștri, părinții călugări de la schit nici o triabă de amestecari să nu mai aibă a ceri parte frăține-meu, lui Dosofteiu, ce eu cu nepoții mei, ficiorii surori-mea, Catrinii, după sfânta pravilă, puindu-le toate la mijloc, ne vom împărți după cum ne va alége dreptate sfintelor pravile. Iar părinții călugări mai multă amestecari a mai cere altă moștenire pentru frate-mieu, Dosofteiu, volnici să nu fie. Ce cu acea a trie parte de Iucșeni, ce-au făcut-o schimbu cu Lețcanii, și cu părțile din Doljești, mult-putin ce să află, de acum să fie mulțămii cu toții.

Și scrisori ce am avut între noi de schimbătură și împărțale toate le-am rupt și le-am lepădat și făcându-să între noi ertare, pace și dragoste, ne-am dat și scrisori unii la mâna altuia, cum mai sus scrie. Iar de s-ar întâmpla a mai scorni vreunii din noi să smintească tocma și danie aceasta, și ar vrea să facă vreo supărări cândva schitului pentru așăzarea aceasta, ori eu ori alții, unii ca acie să fie rușinați și nici la o giudecată să nu li s(ă) dea ascultari fiindcă multă cheltuială și supărare, făr(ă) dreptate, am făcut cu toții mănăstirii, care toate nepotul nostru le-au priimit și le-au ertatu.

Și pentru mai adevărată încredințare ne-am iscălit și noi cu mâinile noastre și ne-am rugatu și preosfinții sale părintelui mitropolitului al țării de-au întărit arhieriasca sa iscălitură și am dat-o iarăși însumi noi de-au iscălit și boerii cei mari și mici caré s-au tâmplat.

L(ea)t 1765 mai 20.

Ștefan Goe, cu voe mea m-am priimitu <m.p.>.

Dosofteiu Goe monah am fost față și cu voe noastră au fostu <m.p.>.

...¹.

(Ștefan) Ruset vel log(o)f(ă)t <m.p.>.

I[anache] Costandachi vel vor(ic) <m.p.>.

Vas[ile]Ruset hat(man) <m.p.>.

Vasili Razu hat(man) martur <m.p.>.

Darii Donici pah(arnic) martur <m.p.>.

Misail arhimandrit m-am tâmplat și am pus pecete <m.p.>².

Dimitrie ot vist(ierie) martur <m.p.>.

Gheorghii pit(ar) martur <m.p.>.

Tănasă Gosan log(o)f(ă)t ot vist(ierie) mart(or) <m.p.>.

Simion Corui biv căpit(an) za dărăbani mart(or) <m.p.>.

Șt(e)f(an) Herciciu (?) ot vist(ierie) mart(or) <m.p.>.

Con[stantin] Negrea mart(or) <m.p.>

Antohi Carpu diac za Devan am scris cu zisa dum(nealu)i Ștefan Goia, fiindu toți față <m.p.>.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: Pentru Doljești.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în sec. XIX>: Danie lui Ștefan Goe. 1765/7273 mai 20.

ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 95-96 (condică de doc. originale ale Mănăstirii Doljești, referitoare la moșia Doljești, ținutul Romanului). Orig., hârtie difolio, cerneală neagră; sigiliu inelar, octogonal, aplicat în cerneală neagră, având în câmp, pe patru rânduri, inscripția: **МИСАИЛ / АРХИМА / НАРИТ / МЕСР** (Misail arhimandritul Mănăstirii Bisericani). Pe verso-ul filei întâi, ștampila Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului.

¹ Două iscălituri grecești autografe, indescifrabile.

² Sigiliu inelar.

21

1765 mai 20

Gavriil mitropolit Moldavii adevărim <m.p.>

† Adecă eu, Ștefan Goia, ficiorul Sandului Goia din Doljești, încredințaz cu această adevărată scrisoare a mea la mâna nepotului meu, ier(o)monah Dionisie Hudici, și a părinților călugări de la schitul Doljeștii ce iaste hramul Sfânta Troiță, precum să s(ă) știe că fiind întré noi multă pricină și gâlceavă pentru împărțala frățască cu nepotul nostru Dionisie și cu părinții schitului pentru parte de moșie a frăține-mieu, Dosofteiu Goia, ce iaste dată danie sfântului schit, și după toate altile ce-au fost întré noi, acum stând la așăzare și pace, pentru acéia dar, nepotul meu, Dionisie Hudici, văzând plecare mea și a frăține-mieu că am venit la adevăr și am cunoscut greșala, supărare cheltuialelor ce s-au pricinuit di noi în multe rânduri, iar acum văzând umelința inimii noastre și făcându pace și cerându-ne ertăciune, ne-am ertat și ne-am împăcat cum pre largu arată alt zapis al nostru ce am dat la schit, iscălit de preosfinția sa părintele mitropolitul și de boeri. La care, și sfinția sa văzându-mă la cé stare de neașăzare mă aflu, umplându-să la inimă de umelință, știindu-ne și vârsta cum am rămas de părinți și am umblat prin streini, mult ne-au cercetat cu dojană părintească și ca un frate de vârstă mai bătrân. Pentru acéia, silind și pe frate-mieu, Dosofteiu, de mi-au dat agiutor ce i s-au căzut pentru datorie lui cea cătră frate și neputința mea, și cu dragoste frăține-meu s-au îndemnat și sfinția sa și mi-au dăruit zapisăle ce am avut de datorie de <loc gol> lei ce i-am fost drept dator, cu care bani m-au fost plătit de la datorie lui Iacob jădovul fiind chizăș de mine avându parte moșiilor, moștenire mea, zălog la sfinția sa. Și vrându eu, cu agiutoriul lui Dumnezeu și blagoslovenie lor, să mă însor și, afară de aceasta datorie de mai sus arătată, făcându milă cu mine mi-au mai dat cincizăci de lei bani gata, acmu, în mâinile mele, agiutori la căsătorie mea, caré s-au făcut piste tot bani dați <loc gol>. Și încă mi-au mai dăruit doi boi tineri, și o vacă și o iapă, însă de mă voi însura.

Pentru acéia dar, după învoiala și așăzarea ce am făcut, și după mila și dragoste ce ș-au arătat cătră mini, caré n-am socotit, nici am tras nădejde, atâta de cătră mănăstiré, cât și de către frate-mieu. Dar pentru pomenire lor și a noastră s-au îndemnat a mă agiuta amândoi să mă întemeéz. Drept acéia și eu m-am socotit cu tocmală și învoială și am dat această scrisoară a mea la sfânta mănăstiré după cum mai gios arată: de mă voi însura și voi avea feciori și nepoți, toată parte moșiilor mele și toată moștenirea vor stăpâni ficiorii și nepoții după rânduiala și dreptate, iar de nu mă voi însura, sau de nu voi avea roadă ficiori din mine, atuncea eu sau soțul meu vom stăpâni până la moarte. Iar după moarte, moșiile să rămăe iarăși date supt stăpânire mănăstioarii și parte noastră cum sânt date și părțile

frăține-mieu. Iar cât om trăi eu sau fii și nepoții mei volnici a vindé sau a schinba cu meșterșug sau a da danie într-altă parte afară de la mănăstire care iaste făcută pe moșiile cele strămoșăști a noastre nimé volnici să nu fie. Ce a să hrăni din neam în neam eu și sământa ce mi-o da Dumnezeu volnici să fie ca pe dreaptă moștenirea mea. Iar a le înstreina de la dânsii sau de la mănăstiré la neam streinu stricând pomenirea părințască și mistuindu facerea de bine ce am avut la neputința mea de la fratele și nepotul meu, nimé să nu fie volnici ce, cât or pute și le va dăruî Dumnezeu har și puteré, de această mănăstiré să ne ținem a o agiuta noi pe mănăstiré ca niște ctitori adevărați și mănăstirea pe noi cu rugă pentru sufletele noastre și a părinților noștri. Iar caré n-ar urma dieții și rânduélîi mele aceștie adevărate, unul ca acela să fie blestemat și nepricopsit în toată viața sa, cum și cel ce s-ar sili cu vreo strămbătate a strămuta moștenire mea din rânduiala ce mai sus de a mea voe am rânduit și sfinții îngerii lui Dumnezeu să-i fie în toate zilile vieții lui gonindu-l și dosândindu-l. Și de ar eși la vro giudecată, să nu li s(ă) dea ascultaré.

Și pentru mai adevărata încredințaré, ne-am iscălit și noi cu mânule noastre. Și ne-am rugat și preosfinții sale, părintelui mitropolitului țării, de-au întărit cu arhiereasca sa iscălitură, ș-am dat-o iarăși, însumi noi, de-au iscălit și boerii cei mari și mici carii s-au întâmplat.

L(ea)t 1765 mai 20.

Ștefan Goe cu voia mea m-am priimit <m.p.>.

Dosotheiu Goe monah <m.p.>.

...¹.

Misail arhimandrit m-am tâmplat și am pus pecete <m.p.>².

(Ștefan) Ruset vel log(o)f(ă)t <m.p.>.

I[anache] Costandachi vel vor(ic) <m.p.>.

Vasili Ruset hat(man) <m.p.>.

Vasili Razu hat(man) martur <m.p.>.

Darii Donici pah(arnic) martur <m.p.>.

Gheorghi pit(ar) martur <m.p.>.

Dimitrie ot vist(ierie) mart(or) <m.p.>.

Tănasî Gosan log(o)f(ă)t ot vist(ierie) martur <m.p.>.

Simion Corui biv căp(i)t(an) za dărăbani <m.p.>.

Șt(e)f(an) Herciciu (?) ot vist(ierie) mart(or) <m.p.>.

Con[stantin] Negrea mart(or) <m.p.>.

Antohi Carp diiac za Devan am scris cu zisa dum(nealu)i Ștefan Goia, fiindu toți față <m.p.>.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: Diiata unchiu-mieu Ștefan Goe pentru rânduiala sa.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în sec. XIX>: 1765 mai 20.

ASI, Manuscrise, nr. 648, f. 97-98 (condică de doc. originale ale Mănăstirii Doljești, referitoare la moșia Doljești, ținutul Romanului). Orig., hârtie difolio, cerneală neagră; sigiliu inelar, octogonal, aplicat în cerneală neagră, având în câmp, pe patru rânduri, inscripția: **МИСАИЛ / АРХИМА / НАРИТ / МЕСР** (Misail arhimandritul Mănăstirii Bisericiani). Pe verso-ul filei întâi, ștampila Direcțiunii Generale a Arhivelor Statului.

¹ Două iscălituri grecești autografe, indescifrabile.

² Sigiliu inelar.

Ștefan Goe adeverește că după tocmeala ce a făcut cu schitul Doljești, toate scrisorile și împărțelile făcute înainte s-au rupt, însă zăpăsul de schimb de la Dionisie și o împărțeață ce au făcut între ei negăsindu-o, să rămâe fără valoare când s-ar găsi.

† Eu, Ștefan Goe, adevărescu cu această încredințare a me la mâna părinților călugări de la schitul Doljeștilor, preum să s(ă) știe că după învoiaare și așezare ce-am făcut cu sfântul schit, după cum arată scrisorile ce ne-am dat, alte scrisori și împărțeli ce-au fost și la o parti și la alta s-au rumptu. Iar zăpăsul schimbului ce am de la părintii Dionisii, cum și o împărțeață ce-am făcut-o între noi, dec(hemvri)i 18, nu s-au întâmplat la mine să li rumpemu. Ce i-am dat această scrisoare, când voi veni la Eșu sau la Doljești, să le aducă să s(ă) rumpă și să-m(i) eu scrisoare aceasta să o rumpu.

Însă, pentru împărțeață așe știu c-au rămas la cumnatul meu, Ursachi Davidel, împreună cu a lui care de s-ar mistui să nu să afle. Cându v-ar eși să nu să ție în samă căci noi ne-am așezat și ne-am învoit frățeste și sufletește, după cum pre largu arată scrisorile ce sântu întăriti cu iscăliturili arhiereilor și a boérilor.

Și pentru credință m-am iscălit eu și cine s-au întâmplat.

L(ea)t 7273 <1765> mai 29.

Ștefan Goe <m.p.>.

Dosofteiu Goe monah am scris fiindu frati-meu față <m.p.>.

Misail arhimandrit m-am tâmplat la toate așezările lor și am pus și pecete <m.p.>¹.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme de mai multe mâini >: Doljești. De la Ștefan Goe pentru nești scrisori ce s-au rupt și, mai fiind scrisori, iarăș să s(ă) rumpă. Iar după vremi de vor eși, să nu să ție în samă. 7273 mai 23. Iscal, Misail arhimandrit i alții. N. 113.

ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/50. Orig., hârtie difolio, cerneală neagră; sigiliu inelar, octogonal, aplicat în cerneală neagră, având în câmp, pe patru rânduri, inscripția: **МИСАИЛ / АРХИМА / НАРИТ / МЕСР** (Misail arhimandritul Mănăstirii Bisericiani).

¹ Sigiliu inelar.

Adecă eu, Ștefan Goe, adevărim cu acest zăpăsul al meu la mâna cinstit părintelui meu, sfinții sali Deonisii Hudici, ce-mi esti nepot de văr primar, precum să s(ă) știi că rămâind eu copil mic de părinți și crescut cu nădejdi streine făgăduite și, când m-am trezit în vârstă, am rămas om prost și mujic de toată cinste ce mi s(ă) cade ca unui ficior de mazil, rămâind orbu, fără de carti. Și, având pe sfinție sa ca pe un frate mai mare și părinte, și pe moși(i)le părintești zidindu-s(ă) măn(ă)stir(e) întru pomenire frățini-meu, și a părinților, și moșilor noștri de silința sfinții sale și altor fericiți ctitor(i), în multe rânduri m-au silit cu a sa cheltuială să-m(i) învăț carti și încă să-m(i) de și plată pentru binile ce vre să-m(i) facă vieții și pricopselii mele și găsindu-mi și lucru cinstit și de folos și eu necunoscând aceia ce-m(i) este de folos nu l-am ascultat niciodată păr am rămas în vârst(ă) de dăjnăduire. Pentru acei, ca un părinte ci l-au durut inima pentru pro(a)st(a) me star(e) iar(ă)și n-au continit a mă lăsa în nesimțita me socoteală, conoscând că aceasta îm(i) vini mic din leni și din nesilință. Iar fir(e) me poate

să-mi crească cum poștești inima sa ce părintiască, însă silindu-m(ă) și ascultându-i învățătura. Și n-au conținut dragosti ce ave a faci cu mini, m-au întrebat câț(i) bani i-oi cer(i) să-m(i) de întru în un an să-l slujesc or(i) la ce m-ar puni. Iar eu i-am cerut numai ca să-m(i) chivernisască viața. Iar sfinție sa m-au silit cu câți bani m-or mulțami întru în an, slujindu-li zi și no(a)pte, cu toată silința făr(ă) de leni. Deci eu i-am cerut să-m(i) de 50 lei întru an. Și auzind cuvântu meu cu ce m(ă) mulțamesc, iar sfinție sa mi-au făgădit nu 50 lei, ci șes(ă)zeci lei să primește să-m(i) de simbrie, și ciobote, și cămeși, și mâncari și dascăl cu a sa cheltuială să stau un an di zili cu silință să învăț carti și scrisori buni, curati, după pofta inimii sale, având nădejde simțirii mele că de m(ă) voi sili, întru an de zile voi eși cu învățatură și procopsală mai mult decât mulți. Și, cunoscând eu că cu adevărat că inima sa este curată asupra me și învățăturile sale toate au fost bune și eu nu l-am cunoscut, fiind orbit întru cunoștința me, poftind mai mult cele desfrânate decât celi de folos cinsti mele.

Pentru aceia, priimindu-m(i) eu sfatul lui, acesteie, și neputându-i mulțami cu alte, i-am sărutat mânule mulțămind Sfântului Dumn(e)zău, și îndat(ă) m-am rugat dându-i această scrisoare a me de adev(ă)rată plecare spre învăț(ă)tura trupului și a sufletului, adeverind că cu toată silința simțării meli mă voi chinui întru an de zile încheet la învățătura cărții și a scris(u)lui și pentru ca s(ă) aib în frică să m(ă) silesc, pus-am și eu făgăduință înainte lui Dumnezău ca s(ă) răbd. Nesilindu-m(ă) și neascultând, să priimesc și pedepsă cu certare după cum va socoti părintele meu ca s(ă) mă rușinez și cu certare de supunere pentru folosul meu. Iar eu de nu m-aș rușina, nici m-aș înfricoșa cu acest(e) pedepsă de folosul meu și m-aș duci sau aș fugi, nesilindu-m(ă) a învăța carte și a scrii bini dup(ă) pofta sa, atunce să fiu eu sfinții sale și frățini-meu, la toată măn(ă)stire ca un protivnic și urât, ca un vrăjmaș diavol. Și parte de moșie me ce-m est(e) moștenir(e) părintească să fie dată și afi(e)rosită sfinti măn(ă)stiri pentru frica și înfruntar(e) me. Îns(ă) în viața me, atâta, să fiu volnic să-m(i) eu vinit(ul) ce am pe moșii, să m(ă) chivernisăsc ca un prost neascultător de folosul meu și cinste(a) neamului meu. Iar a vinde sau a le schimba să nu fiu volnic. Ce măn(ă)stirii părințești să rămăe, cum este și parte frățini-meu. Ce cu voe me și făr de voe me, pentru neascultare me, să priimască sfântul Dumn(e)zău pentru sufletul meu și a părinților mei. Și, or(i) la ce giudecată a merge să clevetesc ca un om nesilitor trudii, pentru nerăbdare(a) certării silinții folosului meu au pentru moșie, să nu mi s(ă) țină în samă. Iar silindu-m(ă) cu carte și s(ă) învăț a scrii bini, atunci să-m(i) de părintele aceșți și s(ă)zeci de lei bani gata, încă și altele ce mai am făgăduite, ca un părinte ce m-au iubit și m(ă) iubești.

Dup(ă) cum mi-au dat și sfinție sa mie scrisori, ca învățând cele ce dorește inima sa, nu să-m(i) ia, ce voește să-m(i) dea dup(ă) scrisori ce mi-a dat. Și eu încă învățind dup(ă) dorire sa, datur să fiu a faci o condică de scrisorile măn(ă)stirii, întru putenire me.

Și pentru mai mare credința, iscălind cu mâna me m-am rugat de au iscălit și alții ce s-au întâmplat.

L(ea)t 1766 ghen(arie) 27.

Ermonah Sarafim am scris și am cunoscut că voești părintele Dionisii a face această pomană <m.p.>.

Ermonah Dionisie Hudici de a me bună voe așe am voit pentru sufletul meu și a părinților mei și voesc înainte lui Dumn(e)zău <m.p.>.

Theofan monah martur iscăliturilor <de> mai sus <m.p.>.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: Zapis pentru Ștefan Goe după datorie me.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în sec. XX>: M-rea Doljești, Pach. XXVI, Doc. 51.

ASI, Mănăstirea Doljești, XXVII/51. Orig., hârtie difolio, cerneală neagră.

Eu, Ștefan Goia, încredințaz cu scrisoare me că piste șesăsprezăci lei ce m-au plătit la arhimandritul fiind chizăș, acmu având iar nevoe, ca la un părinte și frate năzuind cu rugămintă, arătându-m(i) greul, nu m-au lăsat și mi-au dat și acmu 10 lei, adică zăci lei, făgăduind că în primăvară oi face cum oi pute și oi plăti.

Iar de n-oi ave purtare de grijă să viu să mă plătesc și să mă și socotesc de cele mai vechi ce sânt lăsate și nerăfuite, ca să s(ă) pue în scrisoare ce are de la mine, atunci cu om domnesc să trimită să împlinescu banii cu dobânda lor, din zeci doisprăzeci, și să mă aduc(ă) și pe mine să s(ă) închei și răfuiala care stă de trii ani.

Și pentru credința am iscălit cu mâna mea.

1769 dec(hemvrie) 8.

Ștefan Goe <m.p.>.

Necolai Carp am scris fiind față.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în aceeași vreme>: Zapis(ul) lui Ștefan Goe pentru bani. 1769/7277 dechem(vrie) 8.

<Pe verso-ul filei a doua, scris în sec. XX>: 1769 decembrie 8; M-rea Doljești, pach. 7.

ASI, Mănăstirea Doljești, VII/41. Orig., hârtie difolio, cerneală neagră.

Unpublished documents of the Goia family (I). Sandu Goia's lineage

Abstract

The Goia family is old in Moldavia, being documented in the second half of the 16th century. Its first representatives were part of the political elite of the country, they became rich and integrated into the solidarity network of the great nobility of the time. After one of them took part in the murder of the ruler Gașpar Grațiani (1620), the family began to decline in the social hierarchy, by being removed from public office and by the uncontrolled sharing of wealth among descendants. At the beginning of the 18th century, several branches of the family had been separated from the common trunk of the family tree, living in the Roman and Suceava counties. The collection of documents from the Doljești Monastery, the foundation of one of the descendants, is by far the main source of information for researching the history of this lineage. The present study is a first step in this research and represents the biographical and prosopographical reconstruction of the members of the branch of Sandu Goia (son of the vassal Dumitrache Goia and Anița Tăutu) and his children: Catrina, Dumitrache (monk Dosoftei) and Ștefan. This historical reconstruction is based on the 24 unique documents published in full in the Appendix.

Keywords: Goia family; Doljesti Monastery; genealogy; prosopography; Moldova; 18th century.

ABREVIERI

<i>AARMSI</i>	= Analele Academiei Române, Memoriile Secțiunii Istorice
<i>AARMSL</i>	= Analele Academiei Române, Memoriile Secțiunii Literare
<i>AARPAD</i>	= „Analele Academiei Române”, seria II, București, 1879-1916
<i>AA.SS.</i>	= <i>Acta Sanctorum</i> , ed. Bollandisti, III ^a ediție, Parigi 1863-1870
<i>AB</i>	= Arhivele Basarabiei
<i>ACNSAS</i>	= Arhivele Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității
<i>AE</i>	= L'Année Epigraphique, Paris
<i>AIR</i>	= Arhiva Istorică a României
<i>AIAC</i>	= Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj
<i>AIIC</i>	= Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol”, Iași
<i>AIIC</i>	= Anuarul Institutului de Istorie Cluj
<i>AIINC</i>	= Anuarul Institutului de Istorie Națională, Cluj
<i>AIIX</i>	= Anuarul Institutului de Istorie „A. D. Xenopol”, Iași
<i>ALIL</i>	= Anuarul de Lingvistică și Istorie Literară, Iași
<i>ALMA</i>	= <i>Archivum Latinitatis Medii Aevi</i> . Genève.
<i>AM</i>	= Arheologia Moldovei, Iași
<i>AMAE</i>	= Arhiva Ministerului Afacerilor Externe
<i>AmAnthr</i>	= American Anthropologist, New Series, Published by Wiley on behalf of the American Anthropological Association
<i>AMM</i>	= Acta Moldaviae Meridionalis, Vaslui
<i>AMMB</i>	= Arhiva Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași
<i>AMN</i>	= Acta Musei Napocensis
<i>AMR</i>	= Arhivele Militare Române
<i>AMS</i>	= Anuarul Muzeului din Suceava
<i>ANB</i>	= Arhivele Naționale, București
<i>ANC</i>	= Arhivele Naționale. Serviciul Județean Cluj
<i>ANDBM</i>	= Arhivele Naționale. Direcția Municipiului București
<i>ANG</i>	= Arhivele Naționale. Serviciul Județean Galați
<i>ANI</i>	= Arhivele Naționale, Iași
<i>ANIC</i>	= Arhivele Naționale Istorice Centrale
<i>ANR-Cluj</i>	= Arhivele Naționale, Cluj-Napoca
<i>ANR-Sibiu</i>	= Arhivele Naționale, Sibiu
<i>ANRM</i>	= Arhivele Naționale ale Republicii Moldova, Chișinău
<i>ANRW</i>	= Aufstieg und Niedergang der römischen Welt, Berlin-New York
<i>ANSMB</i>	= Arhivele Naționale. Serviciul Municipiului București
<i>ANV</i>	= Arhivele Naționale, Vaslui
<i>AO</i>	= Arhivele Olteniei
<i>AP</i>	= Analele Putnei
<i>APH</i>	= Acta Poloniae Historica, Varșovia
<i>AqLeg</i>	= <i>Aquila Legionis. Cuadernos de Estudios sobre el Ejército Romano</i> , Salamanca
<i>AR</i>	= Arhiva Românească
<i>ArchM</i>	= Archiva Moldaviae, Iași
<i>ArhGen</i>	= Arhiva Genealogică
„Arhiva”	= „Arhiva”. Organul Societății Științifice și Literare, Iași
<i>ArhMold</i>	= Arheologia Moldovei
<i>ASRR</i>	= Arhiva Societății Române de Radiodifuziune
<i>AȘUI</i>	= Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași

<i>ATS</i>	= Ancient Textile Series, Oxbow Books, Oxford și Oakville
<i>AUAIC</i>	= Arhiva Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
<i>AUB</i>	= Analele Universității „București”
<i>BA</i>	= <i>Biblioteca Ambrosiana</i> , Roma, Città Nuova Editrice
<i>BAR</i>	= Biblioteca Academiei Române
<i>BArchB</i>	= Bundesarchiv Berlin
<i>BAR int. ser.</i>	= British Archaeological Reports, International Series
<i>BBRF</i>	= Buletinul Bibliotecii Române din Freiburg
<i>BCIR</i>	= Buletinul Comisiei Istorice a României
<i>BCMI</i>	= Buletinul Comisiei Monumentelor Istorice
<i>BCU-Iași</i>	= Biblioteca Centrală Universitară, Iași
<i>BE</i>	= Bulletin Epigraphique
<i>BF</i>	= Byzantinische Forschungen, Amsterdam
<i>BJ</i>	= Bonner Jahrbücher, Bonn
<i>BMI</i>	= Buletinul Monumentelor Istorice
<i>BMIM</i>	= București. Materiale de istorie și muzeografie
<i>BNB</i>	= Biblioteca Națională București
<i>BNJ</i>	= Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher
<i>BOR</i>	= Biserica Ortodoxă Română
<i>BS</i>	= Balkan Studies
<i>BSNR</i>	= Buletinul Societății Numismatice Române
<i>ByzSlav</i>	= Byzantinoslavica
<i>CA</i>	= Cercetări arheologice
<i>CAI</i>	= Caiete de Antropologie Istorică
<i>CartNova</i>	= <i>La ciudad de Carthago Nova 3: La documentación epigráfica</i> , Murcia
<i>CB</i>	= Cahiers balkaniques
<i>CC</i>	= Codrul Cosminului, Suceava (ambele serii)
<i>CCAR</i>	= Cronica cercetărilor arheologice din România, CIMEC, București
<i>CCh</i>	= <i>Corpus Christianorum</i> , Turnhout
<i>CChSG</i>	= <i>Corpus Christianorum. Series Graeca</i>
<i>CCSL</i>	= <i>Corpus Christianorum Series Latina</i> , Turnhout, Brepols
<i>CDM</i>	= <i>Catalogul documentelor moldovenești din Arhivele Centrale de Stat</i> , București, vol. I-V; supl. I.
<i>CDȚR</i>	= <i>Catalogul documentelor Țării Românești din Arhivele Statului</i> , București, vol. II-VIII, 1974-2006
<i>Chiron</i>	= Chiron: Mitteilungen der Kommission für Alte Geschichte und Epigraphik des Deutschen Archäologischen Instituts, 1971
<i>CI</i>	= Cercetări istorice (ambele serii)
<i>CIL</i>	= <i>Corpus Inscriptionum Latinarum</i> , Berlin
<i>CL</i>	= Cercetări literare
<i>CLRE</i>	= <i>Consuls of the Later Roman Empire</i> , eds. R. S. Bagnall, A. Cameron, S. R. Schwartz, K. A. Worp, Atlanta, 1987
<i>CN</i>	= Cercetări Numismatice
<i>CNA</i>	= Cronica Numismatică și Arheologică, București
<i>CSCO</i>	= <i>Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium</i> , Louvain
<i>CSEA</i>	= <i>Corpus Scriptorum Ecclesiae Aquileiensis</i> , Roma, Città Nuova Editrice
<i>CSEL</i>	= <i>Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum</i> , Wien, De Gruyter
<i>CSPAMI</i>	= Centrul de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Centrale, Pitești
<i>CT</i>	= Columna lui Traian, București
<i>CTh</i>	= <i>Codex Theodosianus</i> . Theodosiani, Libri XVI cum constitutionibus Sirmondianis, I, edidit adsumpto apparatu P. Kruegeri, Th. Mommsen, Hildesheim, 1970-1971
<i>Cv.L</i>	= Convorbiri literare (ambele serii)

„Dacia”, N.S.	= Dacia. Nouvelle Série, Revue d'archéologie et d'histoire ancienne, București
DANIC	= Direcția Arhivelor Naționale Istorice Centrale
DGAS	= Direcția Generală a Arhivelor Statului
DI	= Diplomatarium Italicum
DIR	= <i>Documente privind istoria României</i>
DIRRI	= <i>Documente privind Istoria României. Războiul pentru Independență</i>
DOP	= Dumbarton Oaks Papers
DTN	= <i>Din trecutul nostru</i> , Chișinău
DRH	= <i>Documenta Romaniae Historica</i>
EB	= Études Balkaniques
EBPB	= Études byzantines et post-byzantines
EDCS	= <i>Epigraphik-Datenbank Clauss-Slaby</i> (http://www.manfredclaus.de/)
EDR	= <i>Epigraphic Database Roma</i> (http://www.edr-edr.it/default/index.php)
EpigrAnat	= Epigraphica Anatolica, Münster
ERAsturias	= F. Diego Santos, <i>Epigrafia Romana de Asturias</i> , Oviedo, 1959.
Gerión	= Gerión. Revista de Historia Antigua, Madrid
GB	= Glasul Bisericii
GCS	= <i>Die Griechischen Christlichen Schriftsteller</i> , Leipzig, Hinrichs, 1897-1969
GLK	= <i>Grammatici Latini Keil</i>
HEp	= <i>Hispania Epigraphica</i> , Madrid
„Hierasus”	= <i>Hierasus</i> . Anuarul Muzeului Județean Botoșani, Botoșani
HM	= Heraldica Moldaviae, Chișinău
HU	= Historia Urbana, Sibiu
HUI	= Historia Universitatis Iassensis, Iași
IDR	= <i>Inscripțiile din Dacia romană</i> , București-Paris
IDRE	= <i>Inscriptions de la Dacie romaine. Inscriptions externes concernant l'histoire de la Dacie</i> , I-II, Bucarest, 1996, 2000
IGLN	= <i>Inscriptions grecques et latines de Novae</i> , Bordeaux
IGLR	= <i>Inscripțiile grecești și latine din secolele IV-XIII descoperite în România</i> , București, 1976
IILPecs	= <i>Instrumenta Inscripta Latina. Das römische Leben im Spiegel der Kleininschriften</i> , Pecs, 1991
ILAlg	= <i>Inscriptions latines d'Algérie</i> , Paris
ILB	= <i>Inscriptiones Latinae in Bulgaria repertae. Inscriptiones inter Oescum et Iatrum repertae</i> , Sofia, 1989
ILD	= <i>Inscripții latine din Dacia</i> , București
ILN	= <i>Inscriptions latines de Novae</i> , Poznań
ILLPRON	= <i>Inscriptionum Lapidarium Latinarum Provinciae Norici usque ad annum MCMLXXXIV repertarum indices</i> , Berlin, 1986
ILS	= <i>Inscriptiones Latinae Selectae</i> , 1892
IMS	= <i>Inscriptiones Moesiae Superioris</i> , Belgrad
IN	= „Ioan Neculce”. Buletinul Muzeului Municipal Iași
ISM	= <i>Inscripțiile din Scythia Minor grecești și latine</i> , București, vol. I-III, 1983-1999
JGO	= <i>Jahrbücher für Geschichte Osteuropas</i>
JL	= Junimea literară
JRS	= The Journal of Roman studies, London
LR	= Limba română
MA	= Memoria Antiquitatis, Piatra Neamț
MCA	= Materiale și cercetări arheologice
MEF	= <i>Moldova în epoca feudalismului</i> , vol. I-XII, 1961-2012, Chișinău
MEFRA	= <i>Mélanges de l'École française de Rome: Antiquité</i> , Roma

MGH	= <i>Monumenta Germaniae Historica inde ab anno Christi quingentesimo usque ad annum millesimum et quingentesimum auspiciis societatis aperiendis fontibus rerum Germanicarum medii aevi</i> , Berlin 1877-
MI	= Magazin istoric, București
MIM	= Materiale de istorie și muzeografie
MM	= Mitropolia Moldovei
MMS	= Mitropolia Moldovei și Sucevei
MN	= Muzeul Național, București
MO	= Mitropolia Olteniei
MOF	= Monitorul Oficial al României
Navarro	= M. Navarro Caballero, <i>Perfectissima femina. Femmes de l'élite dans l'Hispanie romaine</i> , Bordeaux, 2017.
NBA	= <i>Nuova Biblioteca Agostiniana</i> , Roma, Institutum Patristicum Augustinianum
NDPAC	= <i>Nuovo Dizionario Patristico e di Antichità Cristiane</i> , I, A-E, 2e edizione, Marietti, 2006; III, P-Z, 2e edizione, Marietti, 2008
NEH	= Nouvelles études d'histoire
OI	= Opțiuni istoriografice, Iași
OPEL	= <i>Onomasticon provinciarum Europae latinarum</i> , vol. I-IV, Budapesta-Viena, 1994-2002
PG	= <i>Patrologiae cursus completus, Series Graeca</i> , ed. J.-P. Migne, Paris, 1886-1912
PIR	= <i>Prosopographia Imperii Romani. Saec. I.II.III</i> , editio altera, Berlin.
PLRE	= <i>Prosopography of the Later Roman Empire</i> , 3 vol., eds. A. H. M. Jones, J. R. Martindale, and J. Morris, Cambridge, 1971-1992
RA	= Revista arhivelor
RBAR	= Revista Bibliotecii Academiei Române, București
RC	= Revista catolică
RdI	= Revista de istorie
REByz	= Revue des Études Byzantines
RER	= Revue des études roumaines
RESEE	= Revue des études Sud-Est européennes
RHP	= <i>Die römischen Hilfstruppen in Pannonien während der Prinzipatszeit. I: Die Inschriften</i> , Viena
RHSEE	= Revue historique de Sud-Est européen
RI	= Revista istorică (ambele serii)
RIAF	= Revista pentru istorie, arheologie și filologie
RIB	= <i>Roman Inscriptions of Britain</i> , Londra
RIM	= Revista de Istorie a Moldovei, Chișinău
RIR	= Revista istorică română, București
RIS	= Revista de istorie socială, Iași
RITL	= Revista de istorie și teorie literară
RIU	= <i>Die römischen Inschriften Ungarns</i> , Budapesta
RJMH	= The Romanian Journal of Modern History, Iași
RM	= Revista muzeelor
RMD	= <i>Roman Military Diplomas</i> , Londra
RMM	= <i>Römische Militärdiplome und Entlassungsurkunden in der Sammlung des Römisch-Germanischen Zentralmuseums</i> , Mainz
RMM-MIA	= Revista muzeelor și monumentelor, seria Monumente istorice și de artă
RMR	= Revista Medicală Română
RRH	= Revue roumaine d'histoire
RRHA	= Revue roumaine de l'histoire de l'art
RRHA-BA	= Revue Roumaine d'Histoire de l'Art. Série Beaux Arts
RSIAB	= Revista Societății istorice și arheologice bisericești, Chișinău
Rsl	= Romanoslavica

<i>SAHIR</i>	= Studia et Acta Historiae Iudaeorum Romaniae, București
<i>SAI</i>	= Studii și Articole de Istorie
<i>SCB</i>	= Studii și cercetări de bibliologie
<i>Sch</i>	= <i>Sources Chrétiennes</i> , Paris
<i>SCIA</i>	= Studii și cercetări de istoria artei
<i>SCIM</i>	= Studii și cercetări de istorie medie
<i>SCIV/SCIVA</i>	= Studii și cercetări de istorie veche (și arheologie)
<i>SCN</i>	= Studii și Cercetări Numismatice, București
<i>SCȘI</i>	= Studii și cercetări științifice, Istorie
<i>SEER</i>	= The Slavonic and East European Review
<i>SHA</i>	= <i>Scriptores Historiae Augustae</i>
<i>SJAN</i>	= Serviciul Județean al Arhivelor Naționale
<i>SMIC</i>	= Studii și materiale de istorie contemporană, București
<i>SMIM</i>	= Studii și materiale de istorie medie, București
<i>SMIMod</i>	= Studii și materiale de istorie modernă, București
<i>SOF</i>	= Südost-Forschungen, München
<i>ST</i>	= Studii Teologice, București
<i>StAntArh</i>	= <i>Studia Antiqua et Archaeologica</i> , Iași
<i>T&MBYZ</i>	= <i>Travaux et Mémoires du Centre de recherches d'histoire et de civilisation byzantines</i>
<i>ThD</i>	= Thraco-Dacica, București
<i>TR</i>	= Transylvanian Review, Cluj-Napoca
<i>TV</i>	= Teologie și viața, Iași
<i>ZPE</i>	= Zeitschrift für Papyralogie und Epigraphik
<i>ZSL</i>	= Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde